

h-43
1928.

საქართველო

საქართველო-ის სსრკ. სსრკ. სსრკ. სსრკ. სსრკ.

ტფილისი

№ 1 (3)

1 9 2 8
0 3 5 3 5 6

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1.

1. რემედასის კვირეულის—საზამთრო კამპანიისათვის 1928 წ. იანვრის 22—30. მიხ. ცხაკაია.
2. საახალწლო მისალმება. კლარა ცეტკინი.
3. რევოლუციისათვის მებრძოლთა დამხმარე საერთაშორისო საზოგადოების (რემედასის) კვირეული. ს. თ—ია.
4. მიხედეთ ჩინეთს! ალ. ქოიავა.
5. რემედასის აღმზრდელობითი მუშაობის შესახებ. პ. აფხაძე.
6. როგორ ესმის ბურჟუაზიას თავისუფლება. მარ. ჩხეიძე.
7. შვიდი დღე საქართველოში. მორის შაბრი.

2.

1. თეთრი ტერორი (ლექსი). სანდრო ეულისა.
2. რევოლუციონერის მრწამსი (ლექსი). შაქრო ნავთლუღელისა.
3. ჩან-ცზი და სინ-ხო (მოთხრობა). ნიკო ასლამაზაშვილისა.
4. შურისძიება (ჩინური სურათი). სეზმან ერთაწმინდელისა.
5. დახმარება—(პიესა ერთ-მოქმედებათ). ალ. მამულაიშვილისა.

3.

1. რა ხდება რუმინეთში. პანაიტ ისტრატი.
2. კაპიტალის საპატიმროების ჯურღმულებიდან. (წერილები)
3. ექვსი ათასი. ბლოსოცკი.
5. კაპიტალის ციხეებში. ფრ. რისტერი.
5. რემედასის მიმოხილვა.
6. დაეხმარეთ რემედასს.

ქალაქი დამზადებულია ენგურის (სვანეთის) სოფიდან.

363(2)/05

h43.

პრეტორიუმის ქუჩა ქვემოთ. შუაგულში.

წელიწადი მეოთხე

№ 1(3)

ი ა ნ ვ ა რ ი

რედაქცია

რედაქციის საპროდუქციო ცენტრალური კომიტეტის
პრეტორიუმის ოფისირედაქციის მისამართი:
ტფილისი, ლენინის ქ.,
№ 29, II რე სართ.

• ტელ. 9-78 •

რედაქციის კვირეული—საგარეო პარტიისათვის

1928 წ. იანვრის 22—30.

უდიდესმა ოქტომბერმა დაიქარა 1914—18 წ. პირველი იმპერიალისტური ომის დასასრული. ოქტომბრის გავლენით იფეთქა რევოლუციამ გერმანიაში... ბავარიასა და ვენგრიაში მცირედი ხნის განმავლობაში საბჭოებიც კი გამოცხადდა.

საერთაშორისო იმპერიალიზმმა, რომელმაც ფრონტებზე და ზურგში შეიწირა მთელი ქვეყნის მშრომელთა წრიდან გამოსული ჩვენი ძმები, ათეული მილიონი ახალგაზრდობისა, გაანადგურა ათეული დიდი და პატარა ქვეყნები, თავისი ასეული ქალაქებით... ინგლისის მეთაურობით გამხეცებული 14 იმპერიალისტური ქვეყანა დაეცა ოქტომბრის კერას—პროლეტარულ რევოლუციის კერას, მუშათა და გლეხთა საბჭოთა ქვეყანას...

მაგრამ საბჭოთა ქვეყნის „შიშველ-ტიტველმა“, შვიერმა მუშებმა და გლეხებმა, მისი პროლეტარული დიქტატურით, მშრომელ გლეხკაცობასთან მჭიდრო კავშირით, და ლენინის უძლიერესი კომპარტიის (ბოლშევიკების) ხელმძღვანელობით უკუაქციეს იმპერიალიზმი... ცხადია აქ უდიდეს როლს თამაშობდა აგრეთვე საერთაშორისო პროლეტარიატის ერთსულოვნება, განსაკუთრებით—ინგლისის „ხელები შორს საბჭოთა რუსეთიდან“—საზოგადოების სახელწოდებით... შემდეგ იწყება ახალი ეკონომიური პოლიტიკის პერიოდი, მუშათა და გლეხთა და, ნაციონალური ხელისუფლების გონიერმა პოლიტიკით თითქოს ფერფლიდან და შიმშილობის საშინელი ეკონომიური დაუძღურების შემდეგ, რაღაც 5-6 წლის განმავლობაში შესძლო განეახლებინა, აღედგინა მუშებისა და გლეხების ქვეყანა და შეუდგა სოციალიზმის შენებას დედამიწის ერთ მეექვსედ ნაწილში—ჩვენს ს. ს. რ. კ... ოქტომბრის 10 წ. თავმა (გასულ წლის ნოემბერში) მჭერმეტყველურად დაასურათა ეს მთელი ქვეყნის წინაშე.

ჩვენი მიღწევებით გაშმაგებული იმპერიალიზმი, ისევ ინგლისს მეთაურობით, კიდევ ემზადება ჩვენზე თავდასხმების მოსაწყობად... მაგრამ ჩვენ ყოველთვის მომარჯვებული გვაქვს საერთაშორისო პოლიტიკა ჩვენი სახელოვანი წითელი არმიისა და მთელი ს. ს. რ. კ. საღვთა, მრავალ რიცხოვან ტომებთან ერთად გაწარმოებთ გასამხედრებას და მზად ვართ სასტიკად შეუტოთ უგზურსა და მტაცებელ იმპერიალიზმს, ამავე დროს დამშვიდებით გატარებთ ჩვენს სოციალისტურ აღმშენებლობას, წარმოებათა რაციონალიზაციას, ქვეყნის მმართველობას, ინდუსტრიალიზაციას, მიწადმოქმედებას მთლიანი

მეცნიერული გეგმის მიხედვით ს. ს. რ. კ. მთელი ქვეყნის მშრომელთა სიმბატია ჩვენს მხარეზე. საბჭოთა ქვეყნების იქით, დედა-მიწის ერთ-მეხუთედ ნაწილში მეფობს უსაშინელესი ჯოჯოხეთი, მშრომელთა ექსპლოატაცია, კოლონიალურ და ნახევრად-კოლონიალურ ქვეყნების ასეულ მილიონიან ხალხთა უსირცხვილო-ცინიკური დამონაგება... მაგრამ ჩინეთის რევოლუცია სცოცხლობს... ის განხორციელდება სხვა კოლონიებშიც...

ყველა ექსპლოატაციამნილ და დამონაგებულთათვის ჩვენი საბჭოთა მიწა იქმნება სანატრელ სამშობლოთ. ამას ამტკიცებენ დედამიწის ყველა კუთხეებიდან ჩვენი ქვეყნისაკენ გამოვზავრებული დელეგაციები... ეს დაამტკიცა „საბჭოთა კავშირის მეგობართა ყრილობა-მაც“, რომელიც მოეწყო ქ. მოსკოვში ოქტომბრის 10 წ თავზე.

მაგრამ ჩვენი ძმები, ყველა ექსპლოატაციამნილი და დამონაგებულნი, რომლებიც ცდილობენ თავი დააღწიონ კაპიტალის შემოტევასა და მონობას—ყოველდღიურად ჰკარგავენ საუკეთესო მეზობელ ამხანაგებს. თეთრი ტერორი და ფაშიზმი უღეტენ, ან ტყვეობაში ჰყავთ ბულგარეთის, ჩრდილოეთ ამერიკის შეერთებულ შტატების, რუმინეთის, გერმანიის, საფრანგეთის, ინდოეთის, ჩინეთისა და სხვ. ქვეყნების რევოლუციონერი გმირები. კაპიტალისტური ქვეყნების ციხეები სავსეა დამპალი-კაპიტალისა და გამხეცებული მტაცებლური იმპერიალიზმის ტყვეებით...

ამ ბრძოლის დაწყების (1918 წ.) დღიდან ყალიბდებოდა მათი, რევოლუციისათვის მეზობლთა, კაპიტალის ტყვეების დამხმარე საზოგადოებები. 1922 წ. მიწურულში კომუნისტური ინტერნაციონალის მეოთხე კონგრესის ნებით ყველა ეს საზოგადოებები გაერთიანდნენ—რევოლუციისათვის მეზობლთა დამხმარე საერთაშორისო ორგანიზაციის—რემედის სახელწოდებით. ამ დღიდან ეს ორგანიზაცია ძლიერ განვითარდა ჩვენს კავშირში, დღეს კი მისი წევრთა რაოდენობა 4 მილიონს აღემატება. რემედის მატერიალურად და მორალურად ეხმარება ციხეებში მოქცეულ რევოლუციონერებს, მათ ოჯახებს, პოლიტ-ემიგრანტებს და შეფობას უწევს ევროპისა და ამერიკის ასეულ საპატიმროებს და მათთან მიწერ-მოწერის სახით აქვს მჭიდრო კავშირი. რემედისი მობილიზაციას უკეთებს ქალაქისა და სოფლის მშრომელ მასებს და რაზმავს მათ კომიტეტებსა და უჯრედებში, აერთიანებს მათ რესპუბლი

კანურ და მთელი კავშირის მასშტაბით და ამრიგად შე-
დის საერთაშორისო რემედასში...

ჩვენს კავშირში, ამიერ-კავკასიაში არ ჩამოუვარდება
სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებს. ა. კ. ს. ს. ფ. რესპუბლი-
კებსა და ს. ს. საქართველოში რემედასი მობალიზაციას
უკეთეს ქალაქად და სოფლად საგრძნობ ძალას. ამ მიზ-
ნისათვის რემედასის საქართველოს ცენტრალური კო-
მიტეტი, როგორც სხვა დანარჩენი სექციები, აწყობს
რემედასის საზამთრო კამპანიას—რემედასის კვირეულს
მიმდინარე წლის იანვრის 22-დან 30-მდე. ესეც სააგია
ტაციო აღმზრდელობითი მუშაობაა, რომელიც საბჭოთა
ქვეყნის მშრომელთა რაზმავს სადარაჯოზე, აღვიძებს
მათში საერთაშორისო ძმურ სოლიდარობას, რათა ჩვენ-
ყოველდღიურ მოთხოვნილებასა და საქმიანობის ნაჭუჭ-
ში არ მოვექცეთ, არამედ მუდამ მზად უნდა ვიყოთ,
ჩვენ უნდა გვეხმოდეს ტკივილები ჩვენი, დასავლეთ-
ევროპისა და მთელი ქვეყნის დამონაგებული ძმებისა,
უნდა დავეხმაროთ მებრძოლთ, გმირებს, უნდა ჩაუნერ-
გოთ მათ ბრძოლისა და გმირობის ენტუზიაზმი და ამით
იქაც ხელი შეუწყოთ ძლევამოსილ ოქტომბრის დაჩ-
ქარებას...

ამს. მუშებო და მუშა ქალებო, გლეხებო და გლე-
ხის ქალებო და საბჭოთა მიწის ყველა პატროსანო მო-
ქალაქენო, მზად იყავით, ყველანი რემედასის ცენტრა-
ლური კომიტეტისაკენ, მიაშურეთ მასებათ მის ორგანი-
ზაციებსა და უფრედებს, შეავსეთ ისინი, გახადეთ ის
მასიური, შეიტანეთ თქვენი მცირედი გროშები მის სა-
ლაროებში მებრძოლთა დასახმარებლად, კაპიტალის
ტყვეებისა და მტაცებლურ იმპერიალიზმის ტყვეების
სასარგებლოდ...

ძირს ინგლისისა და ყველა კაპიტალისტურ
ქვეყნების მტაცებლური იმპერიალიზმი!

გაუმარჯოს ჩვენს ძმებს, კაპიტალის პატიმ-
რებსა და ტყვეებს!

დაეხმარეთ მათ, დაეხმარეთ!

გაუმარჯოს საერთაშორისო პროლეტარულ
ერთსულოვნებას!

გაუმარჯოს საერთაშორისო პროლეტარულ
რევოლუციას!

ძირს ომი, ძირს იმპერიალიზმი!

გაუმარჯოს კომუნიზმს, ლენინიზმს, რევო-
ლუციონურ მარქსიზმს!

ძირს ყველა უკლონისტები და ოპოზიციო-
ნერები!

გაუმარჯოს კომინტერნს, ბელადსა და უდი-
დეს შტაბს საერთაშორისო რევოლუციისას!

გაუმარჯოს მის სახელოვან რაზმს—ლენი-
ნის ს. კ. (ბ) პ.!

ძირს კაპიტალის ლაქიები—II-ე ინტერნაციო-
ნალის ბელადები—მოლაღატე საერთაშორისო
მენშევიზმი!

ძირს საერთაშორისო სოციალ-დემოკრატია!

ძირს კომპარტიის რენეგატები—ოპოზიციო-
ნერები კომინტერნში!

გაუმარჯოს რემედასს, —რომელიც რაზმავს
მშრომელთა მასებს კაპიტალის ციხეებში მოქ-
ცეულ მებრძოლ რევოლუციონერების დასახმა-
რებლად!

ჩვენი მხურვალე სალამი კაპიტალის ტყვეებს!

მიხა ცხაკაია.

ტფილისი

1928 წ. იანვრის 19.

კეგელ-მუშებო, მუშა ქალებო, გლეხებო და გლეხის ქალებო
და ს. ს. ს. რ. ყველა პატროსანო მოქალაქენო, დაეხმარეთ
კაპიტალის სიხე-ჯურღმულაგში მოქცეულ პოლიტ-პატიმრებს და მათი
უფროდ დარჩენილ ოჯახებს!

საახალწლო მისალმება

რემედასი უკვე გადასცილდა წარსული წლის საზღვრებს და ის უკვე გადავიდა ახალი სამოღვაწეო წლის დასაწყისში, ის ვალდებულია ჯამი გაუკეთოს საერთაშორისო პოლიტიკურ ვითარებას, რევოლუციონურ პროლეტარიატის შეუჩერებელ ბრძოლას ბურჟუაზიულ ქვეყნების დასამხობათ, კაპიტალის ლაქიების — თეთრი ტერორის, კლასიური იუსტიციისა და დაქირავებული ბანდების შემოტევის და აქედან გამომდინარე ამოცანების სირთულეს.

გასულ წლის განმავლობაში შეერთებულ შტატებში ვერაგულად მოჰკლეს საკო და ვანცენტი, წარსული წელი არის ჰინდენბურგის, გერმანიის მიერ დამზადებული ანნა-სტიის წელა, რომელიც ჩვენს წინაშე, ექსპლოატაცია ქმნილ და ექსპლოატატორებ შორის ჰქმნის შეუჩერებელ პირობებს. დღითი-დღე იზრდება და მწვავე ხასიათს იღებს ბრძოლა დამონაგებულ კოლონიალურ ქვეყნებსა და დამონაგებელთა შორის. ამასთანავე ერთად იზრდება პროლეტარულ სახელმწიფოს წინააღმდეგ ომის საფრთხე, იმპერიალისტური ყაჩაღები ახალ საშიშროებას უმზადებენ პროლეტარიატის სამშობლოს. საბჭოთა ქვეყნები ჩაბმული არიან სოციალიზმის მშენებლობაში, იმპერიალისტური სახელმწიფოები აშენებენ სამხედრო გემებს, ჰაეროპლანებს და ჯოჯოხეთურ მანქანებს, აწყობენ ბლოკადას პროლეტარულ ქვეყნის წინააღმდეგ, შეიარაღებულ თავდასხმებით ემუქრებიან მას, ამას ამზადებს იმპერიალისტური ქვეყნების „სამღმთო კავშირი“.

ყველგან ბურჟუაზიულ ქვეყნებში, სხვისი ექსპლოატაციით მცხოვრებთა ინტერესები მიმართულია იქეთკენ, რათა მოტყუებით, მუქარით და ძალადობით ჩაშალოს ყოველგვარი პროტესტი, რომელსაც კი გამოამჟღავნებს გაყვლეფილები მყვლეფელების წინააღმდეგ. ჩვენი დროის დამახასიათებელ თვისებათ აღიარებულია ის გარემოება, რომ ბურჟუაზიული ჯალათები რევოლუციონური მუშათა კლასის მოძრაობის ასალგმევად მიმართავენ კლასიურ იუსტიციას.

ბურჟუაზიული ქვეყნების წარმომადგენლები იმდენად დაბრმავებულნი არიან ოქროს შეძენისა და სხვისი დამონებების უდიდესი სურვილით, რომ თავიანთი ბატონის გახანგრძლივების მიზნით ისინი დღე და ღამე სქდენ ბორკილებს მუშათა კლასის დასამონაგებლად. ისინი ამავე დროს სპობენ იმ შემართებელ საშვალეებს, რომელიც ადამიანს აერთიანებს და აკავშირებს ადამიანთან.

პროლეტარიატის აშკარა ბრძოლა კაპიტალის კლანჭებიდან განსათავისუფლებლად და ახალი ყოფის დასამყარებლად, (ოცხალი ადამიანის სხვის მონობიდან დასახსნელად და საზოგადოებრივ ურთიერთობის ახალ ფორმებში ჩამოსაყილებლად უკვე მთელი თვისი სიგრძე სიგანით წამოჭრილია ჩვენს წინაშე.

მებრძოლ პროლეტარიატის დიადი დროშის ქვეშ თავს იყრიან საერთაშორისო მუშათა კლასის საუკეთესო წარმომადგენლები, პროლეტარიატის მტკიცე და შეურყეველ რიგებს მიჰყვებიან ყველა ის დაჩაგრულები ვისთვისაც ძვირფასია კულტურა წინსვლა და განახლებული კაცობრიობის ბრწყინვალე მომავალი.

კლასიურად შეგნებულ და მოწინავე რაზმებს მიყვებიან ყველა ისინი, ვისი ადამიანური უფლებები და ღირსებები მიწასთან გაასწორა კაპიტალმა, მისმა ბატონობამ, მასვე ემხრობიან ცალკე პიროვნებები, რომლებსაც არ შეუძლიათ ბურჟუაზიულ წყობილების დროს დააკმაყოფილონ თავიანთი საარსებო ინტერესები. ბევრი მათგანი მუშაობს რემედას-ის ორგანიზაციებში დაუღალავად და ხელს უწყობენ ამ ახალი ქვეყნის მოახლოებას.

ამრიგად ახალი წლის დასაწყისიდანვე ცხადია ორი მთავარი პარალელური ხაზი, რომელსაც გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს რემედას-ის მოღვაწეობისათვის. ერთი მათგანი ჩვენი ორგანიზაციისაგან ითხოვს სათანადო მომზადებას, რათა ჩვენ ვიდგეთ ღირსეულ სიმაღლეზე, ამას მოითხოვს ჩვენს წინ წამოჭრილი ამოცანების სისრულეში მოყვანა.

მეორე ამოცანა მდგომარეობს იმაში, რომ სისრულეში მოვიყვანოთ ყველაფერი რასაც ჩვენი ყოველდღიური ცხოვრება ითხოვს საჭიროა გავხდეთ უფრო ძლიერი აქტივი, ამიტომ უწინარეს ყოვლისა საჭიროა რემედასში ჩათრეულ იქნეს სრულიად ჩამოუყალიბებული ფენები და სასურველ სიმაღლეზე დაეყვანოს მათი აღზრდა რემედასის იდეების მიხედვით.

როგორც თითოეული წევრი, ისე მთლიანად ორგანიზაცია უნდა იზრდებოდეს არა მარტო რიცხობრივად არამედ ხარისხობრივად. რემედასის წევრთა რაოდენობის გაძლიერება მუშების, გლეხებისა და ჩამოუყალიბებულ საზოგადოებრივ ფენების ხარჯზე, რომლებიც არ იმყოფებიან ბურჟუაზიულ რეჟიმის და მისი გავლენის ქვეშ. რემედასის ერთ-ერთი მთავარი ამოცანაა ამისი სისრულეში მოსაყვანად მუდამ მზად იყო.

ჩვენი ორგანიზაცია უნდა გადაიქცეს ხალხის უდიდეს ტრიბუნათ, რომელმაც რიდე უნდა ახადოს ბურჟუაზიულ სამყაროს ყაჩაღურ მოღვაწეობას და სასტიკი პროტესტები გამოუცხადოს იმ საუკეთესო მებრძოლ ამხანაგების წამებისათვის რომლებიც ცოცხლად დამარხულნი არიან კაპიტალის ციხეების ბნელ ჯურღმულებში.

ამ ორგანიზაციამ უნდა აღმოუჩინოს მატერიალური და მორალური დახმარება, როგორც თვით პოლიტიკურ პატიმრებს ისე მისი ოჯახის ყოველ წევრს, ეს უნდა ხდებოდეს ძმობისა და ამხანაგობის შეგნებით და არა რალაც ქველმოქმედებითი მიზნით. მატერიალური დახმარება პოლიტ-პატიმრებისადმი ეს არის ადამიანის ადამიანისადმი მეგობრობის თბილი გრძნობების გამომჟღავნება, რომელიც გასაგებია ყველასთვის, ყველა ქვეყნებში, ყველა ზღვებისა და მთების გადაღმა.

ამრიგად რემედასი უნდა გახდეს ღირსეული მშენებელი იმ გზისა, რომელიც მიილტვის იმ საერთაშორისო ინტერნაციონალისაკენ, რომლითაც უნდა გადაიქცეს მთელი კაცობრიობა.

გულითადი, მხურვალე სალამი ყველა რემედასელს ყოველ მის მეგობარს. დარწმუნებული ვარ, რომ განურჩევლად, მამაკაცები, ქალები, ახალგაზრდები და ბავშვებიც კი — არ დაიშურებენ თავიანთი ენერგიას კაპიტალის

ტყვეების დამხმარე ერთად-ერთ ორგანიზაციის რემედას-ის ნაყოფიერ მოღვაწეობის გასაძლიერებლად. ჩვენი მხუ-რვალე საღამო ციხეებში მოქცეულ ძმებსა და დებს. ჩვენ გვწამს, რომ ისინი ლაჩრულად არ ემონებიან თავიანთ ბატონებს მათ მადლა უჭირავთ რევოლუციონური ბრძო-ლის წითელი დროშა. დაეწყებას არ უნდა მიეცეს მათი თავის განწირვა, ბრძოლა და შეუპოვარი სწრაფვა წინ-სვლისათვის—განთავისუფლებისათვის, დე, ნულარ იქნება შიში და ძრწოლა მხაგრელთა წინაშე, სიკვდილის საში-

ნელი მოლანდება ვერ გასტეხს მებრძოლთა მტკიცე მი-ლიონებს. ჩვენს საუკუნეში, რომელიც მობინდულია ქაო-სის ჯანყით გზის მაჩვენებელ მნათობლად ბრწყინავს საბ-ქოთა ქვეყანა, ის გიგანტიური ნაბიჯებით მიეჭანება წინ, მას თან მისდევს მთელი ქვეყნის ტვირთმძიმე და მაშვ-რალი.

ეს ბრძოლა, წინსვლა, სწრაფვა—სიხარულით ავსებს კაპიტალის ციხეებში გამოკეტილ რევოლუციონერებს.

კლარა ცეტკინ.

რევოლუციონისათვის მებრძოლთა დამხმარე საერთაშორისო საზოგადოების (რემედასის) კვირეული

მთელი ქვეყნის გაბატონებული კლასები და მათი მთავრობები უკვე დარწმუნებული არიან იმაში, რომ საბი, ქოთა ხელისუფლება შემთხვევითი მოვლენა არ არის რომ ის ისტორიული აუცილებლობით არის წამოყენებუ-ლი თანამედროვე ცხოვრების წინა ასპარეზზე, რომ მისს გზა გარკვეულია და ამ გზის გამკაფელი მის წინაშე არი-კომუნისტური პარტია.

მთელი ქვეყნის ბურჟუაზიამ, ისე, როგორც მშრო-მელმა კლასმა, გარკვევით შეიგნო, რომ იქ, სადაც კო-მუნისტური პარტია მძლავრათ მოიკიდებს ფეხს, ეს იმის მომასწავებელია, რომ საბჭოთა წყობილებისთვისაც მზათ არის ნიადაგი, რომ კომუნისტური პარტია წინამორბე-დია საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა.

ცხადია აგრეთვე მათთვის, რომ ეს ხელისუფლება ძირიან-ფესვიანა განსხვავდება ყველა არსებულ სახელ-მწიფოებრივ წესწყობილებისაგან, რომ ის ეყრდნობა მხოლოდ გაყვლეფილთა და ჩაგრულთა მდაბიო ფენებს და მისი დამყარებით მთელი პოლიტიკური და ეკონომი-ური ძალა-უფლება გადადის გაბატონებულ კლასების ხე-ლიდან ამ მდაბიო მასების ხელში.

ვინაიდან გაბატონებულ კლასებს არ სურთ ადვი-ლათ დასთმონ თავიანთი ბატონობა, ამიტომ ისინი აწა-რმოებენ სასტიკ ბრძოლას თავიანთ ბატონობის და ძალა უფლების შესანარჩუნებლათ.

კომუნისტური პარტიის მეთაურობით საბჭოთა ხე-ლისუფლება დამყარებულია დღეს დედამიწის მეექვსედ ნაწილზე, რომლის სივრცეზე კომუნიზმის აღმშენებლობის საქმე დღითი-დღე წარმატებით მიმდინარეობს.

დანარჩენ ხუთ ნაწილზე ბრძანებლობენ კაპიტალი-სტები, ჩარჩ-ვაჭრები, თავად-აზნაურობადა სამღვდელოება, რომლებიც თავიანთ ბედნიერებას აგებენ მილიონ მშრო-მელთა უბედურებაზე.

ვინაიდან ისინი საბჭოთა ხელისუფლებაში ხედავენ თავიანთ მესამარეს, ამიტომ თვით არიან ძლიერ მოწა-დინებული გაუთხარონ სამარე საბჭოთა წესწყობილებას, აღგავონ ის დედამიწის პირისგან, მაგრამ საამისოთ მათ ხელები მოკლე აქვთ.

მაგრამ იმ ქვეყნებში, სადაც ისინი ბატონობენ და ხელში აქვთ ძალა-უფლება, სასტიკ ბრძოლას აწარმოებენ საბჭოთა ხელისუფლების წინამორბედ კომუნისტურ პარ-

ტიის წინააღმდეგ. ყველა ბურჟუაზიულ ქვეყნების ციხე-ბი გავსებული არის მებრძოლ რევოლუციონერებით, კომუნისტურ პარტიის წევრებით.

დღეს აღარ არის დედამიწის ზურგზე დარჩენილი არც ერთი ქვეყანა, სადაც საბჭოთა ხელისუფლების დამ-ყარების წინამორბედი კომუნისტური პარტია არ არსე-ბობდეს, ცხადათ თუ ფარულათ. მაგრამ არ არის ისეთი ქვეყანა, სადაც ამ პარტიის წევრები არ განიცდიდენ უსასტიკეს დევნას ბურჟუაზიული ხელისუფლების მიერ,—რესპუბლიკანურია ის, თუ მეფური.

იმ ქვეყნებშიდაც კი, სადაც სოციალ-დემოკრატები ღებულობენ მონაწილეობას მართვა-გამგეობაში, კომუნი-სტები განიცდიან იმგვარსავე დევნას, როგორც წმინდა ბურჟუაზიულ, ან მეფურ ქვეყნებში.

მაგრამ თუ ამ ქვეყნების გაბატონებული კლასები ასეთი მტრული თვალთ უყურებენ საბჭოთა ხელისუფლე-ბას და მის ხელმძღვანელ კომუნისტურ პარტიას, მაგიერათ იქაური მშრომელი ხალხი, ჩაგრულთა და გაყვლეფილთა ფენები საბჭოთა ხელისუფლებაში და კომუნისტურ პარ-ტიაში ხედავენ თავიანთ მხსნელს, მათგან მოელიან მო-ნობის უღლის კისრიდან მოხსნას და განთავისუფლებას.

ყველა ფერის, ტომის, სჯულის მშრომელი ხალხი სასოებით გამოიცქირება საბჭოთა რესპუბლიკების კავ-შირისკენ და მასში ხედავს ის თავის წმიდათა წმიდას.

საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის მნიშვნელობა მსოფლიოს მშრომელთა განმათავისუფლებელ რევოლუ-ციაში ცხადზე უცხადესია დღეს ყველასათვის.

მაგრამ ყველაზე მძლავრათ, ყველაზე მწვავეთ განი-ცდიან დღეს საბჭოთა კავშირის მშრომელი ხალხის დახ-მარების საჭიროებას ბურჟუაზიული ქვეყნების ციხე-საკ-ნებში გამომწყვდეული რევოლუციონერები და არსებო-ბის საღსარს მოკლებული მათი ოჯახები.

მართალია, ამ ქვეყნების მშრომელი ხალხი თავის წვლილს არ ზოგავს და უწევს დახმარებას ციხეებში გა-მომწყვდეულ რევოლუციონერებს, მაგრამ ეს მშრომელი ხალხი არ არის უზრუნველყოფილი იმითი, რომ დღეს თუ ხვალ ბევრი მათგანი თვით არ ამოყოფს თავს ციხეში და არ შეიქნება დასახმარებელი.

მხოლოდ საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის მშრო-მელი ხალხი არის ამ მხრით უზრუნველყოფილი, ვინაი-

დან აქ ციხე არსებობს მხოლოდ იმ არამზადა მუქთახორების გასასწორებლათ, რომლებიც კიდევ ოცნებობენ თავიანთ ძველი ბატონობის დაბრუნებაზე.

ამიტომ საბჭოთა რესპუბლიკის ყოველი პატიოსანი მშრომელი მოქალაქე ზნეობრივად ვალდებულია მოიგონოს ბურჟუაზიულ ქვეყნების ციხე-საკნებში დატყვევებული მებრძოლი რევოლუციონერი და მისი უპატრონოთ დარჩენილი ოჯახი და არ დაიშუროს მათ დასახმარებლათ თავისი წვლილი.

თითოეული გროში, საბჭოთა რესპუბლიკის პატიოსან მშრომელ მოქალაქის მიერ გაღებული ტყვე-რევოლუციონერის და მისი ოჯახის დასახმარებლათ,—ეს იქნება გამამხნეველი, იმედის და რწმენის გამაღვივებელი ამ რევოლუციონერის გულში.

თითოეული გროში, ჩაჩხრიალებული ყულაბაში ტყვე-

რევოლუციონერთა დასახმარებლათ,—ეს იქნება მძიმე ჩაქუჩის დარტყმა სატუსალოს რკინის მესერის დასალეწათ და ტუსაღის გასათავისუფლებლათ.

თითოეული გროშის ყულაბაში ჩაჩხარუნება იქნება ბურჟუაზიის მშვიდობიანობის შემაშფოთებელი ხმა, მისი წესწყობილების აღსასრულის მოახლოების უახის ჩხარუნი, მისი კუბოს სახურავის დასალურსმნავი ჩაქუჩის კაკუნი.

თითოეული გროშის ყულაბაში ჩაჩხარუნება მისწვდება რევოლუციონერ-ტუსაღთა ყურთა სმენას როგორც თავისუფლების მლაღადებელი ჰიმნი. იგივე ხმა რევოლუციის ტალღების ბობოქრებათ ჩაშხუილებს ყურში ბურჟუაზიას და დაუფრთხობს მყუდროებას.

ს. თ—ია.

მ ი ხ ე ღ ე თ ჩ ი ნ ე თ ს !

ჩინეთის ხალხის ბრძოლა ევროპის „კულტურულ“ ყაჩაღების ბატონობისაგან თავის დასაღწევად დღითი-დღე მწვავე ხასიათს ღებულობს. ჩინეთის ბურჟუაზიამ უღალატა რევოლუციონერ მოძრაობას, მან მტკიცე კავშირი შექმნა საერთაშორისო იმპერიალიზმთან და სისხლის მორევებში ჩაახრჩო ჩინეთის რევოლუციონერი მუშათა კლასისა და გლეხობის საუკეთესო წარმომადგენლები.

გომინდანის პარტია სათამაშო ტიკინა გახდა კონტრ-რევოლუციონერ გენერლების ხელში. კომუნისტური პარტია გამოცხადებულია კანონს გარეშე და მისი ყოველი წევრი განიცდის სასტიკ დევნას. გამხეცებული ჯალათები არა მარტო აპატიმრებენ რევოლუციონერად განწყობილ მოქალაქეებს, არამედ ხვრეტენ ყველა იმათ ვინც ასე თუ ისე თანაუგრძნობს კომპარტიას.

ჩინეთში მღელვარების განმავლობაში დაღუპულთა რაოდენობა ათეულ ათასებს აღემატება. მიუხედავად იმ გაუგონარი სიმხეცისა, რომელსაც უკანასკნელ ხანებში ადგილი აქვს ჩინეთში, მუშათა კლასი თანისთან იკრებს ძალებს და გმირულად ებრძვის შემოსეულ ურდოებს. ჩინეთის მუშათა კლასი თავგანწირვით ებრძვის როგორც ნაციონალურ ბურჟუაზიის ისე საერთაშორისო იმპერიალისტების თავგასულობას.

კანტონის დროებითმა დაპყრობამ გაამხეცა ჩინეთის ბურჟუაზია და მისი ერთგული ჯალათი ვან-ცზიან-ვეი და სხვ. კონტრ-რევოლუციონერი ნაძირალები შეუდგენ თავიანთი სისხლიანი განზრახვების სისრულეში მოყვანას კანტონის ქუჩები დაფარულია მებრძოლ რევოლუციონერების სისხლით. იმ საზიზღროებას, რომელსაც ადგილი აქვს კანტონში არ მალავს თვით ბურჟუაზიული პრესაც კი. ისინი არ უარყოფენ იმ შემადრწუნებელ ფაქტს, რომ კანტონი გადაქცეულია „მკვდართა ქალაქად“. წამებულთა და დახვრეტილთა გახრწნილი გვამებით სავსეა კანტონის ქუჩების ქვაფენილები და ფილაქნები.

ჩვენ არ შეგვიძლია შევაჩეროთ იმპერიალისტური ყაჩაღების თავხედობა და თარეში ჩინეთში, მაგრამ ჩვენ

შეგვიძლია და ყოველგვარი ძალღონე უნდა გამოვიჩინოთ რათა შიმშილით არ განადგურდნ დახოცილ რევოლუციონერების ოჯახის წევრები და თვით ის პატიმრები, რომლებიც ცხრა-კლიტულში ყავს ამ ქვეყნის ბურჟუაზიას შემოსეულ ურდოების დახმარებით.

საქართველოს მუშათა კლასსა და გლეხობას არა ერთხელ აღმოუჩენია ძმური დახმარება ჩინეთის ხალხისათვის, ჩვენი ყოველდღიური საქმიანობა მიმართული უნდა იყოს საერთაშორისო რევოლუციის მტკიცე წითელი ზურგის გასამაგრებლად, ჩვენ ერთხელ კიდევ უნდა დაუმტკიცოთ ჩინელ ძმებს, რომ ჩვენ მზად ვართ დახმარებასათვის.

ჩინეთში უკანასკნელ ხანებში მომხდარმა ამბებმა ძლიერ აამოქმედა ჩვენი უდიდესი კავშირის პროლეტარიატი, ის ყოველმხრივად დაეხმარება რევოლუციონერ ჩინეთს ამ სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლის ჩატარებაში, საქართველოს მშრომელი მოსახლეობა ვალდებულია მასში შეიტანოს თავისი მცირედი წვლილი. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ყოველი პატიოსანი მშრომელი ყურად იღებს ჩინელ ძმების განწირულ კენესას და მოიხდის თავის მოვალეობას რევოლუციის დიადი მიზნების წინაშე.

საზამთრო კამპანიის ჩატარებასთან ერთად მთავარი ყურადღება უნდა მიექცეს ჩინეთის ამბებსაც, საკმარისი არაა მარტო შემოწირულებათა შეგროვება ამავე დროს სავალდებულოა ყოველი მშრომელისათვის ნათელი წარმოდგენა იქონიოს იმის შესახებ თუ რა ხდება აღმოსავლეთის სხვადასხვა ქვეყნებში, განსაკუთრებით კი ჩინეთში.

ამხანაგებო, ვისთვისაც ძვირფასია რევოლუცია, საერთაშორისო წითელი ოქტომბრის დიადი დღეების მოახლოება და კაპიტალის ბრწყალებიდან შრომის განთავისუფლება ხელი შეუწყვეთ ჩინეთის რევოლუციონერ მუშათა კლასის განმანთავისუფლებელ მოძრაობას.

ალ. ქოიავა.

რემედისის ალგორითმი მუშაობის შესახებ

რემედისის რიგები თანდათან იზრდება. სოფელში და ქალაქში ჩნდება რემედისის ახალი უჯრედები; მუშა და გლეხი არ ყოყმანობს რემედისის წევრათ ჩაწერაზე. საკმარისია მას განუმარტო რომ რემედისი ეხმარება რეაქტივის ტყვეებს. ის კმაყოფილებით ღებულობს პატარა წიგნაკს და იხდის საწევრო გადასახადს. მიუხედავად ამისა რემედისის იდეები არ არის საკმაოდ პოპულარული ჯერჯერობით.

რემედისის ჩამოყალიბებას უჯრედების სახით პირველ ხანებში ჰქონდა მასიური ხასიათი. ეს საზოგადოთ ასე ხდება ახალი საქმის დაწყებისას უცბად ჩნდება საერთო ენტუზიაზმი, მაგრამ შემდეგ ეს თანდათან ნელდება და საჭირო ხდება სხვა ფორმებით მუშაობა, საჭირო ხდება უფრო გაღრმავებული, სისტემატიური ხასიათის პროპაგანდა, ვიდრე პირველ ხანებში, როდესაც მსუბუქი სამიტიზმ ავითაცია მშვენიერად აღწევს მიზანს საქმის დასაწყებად.

რემედისის ამოცანაა რევოლუციონური განწყობილების განმტკიცება და სოლიდარული, ინტერნაციონალური გრძნობის გაღვივება. ეს არის უდიდესი ამოცანა, რომელიც შეიძლება გვაძლევდეს შედეგად არა იმდენად მნიშვნელოვან მატერიალურ ეფექტს, რამდენადაც რევოლუციონურ, გმირულ შემმართებელ სულისკვეთებას. მე არ უარყოფ რემედისის მხრით მატერიალურ დახმარების მნიშვნელობას, მაგრამ საქმეც ის არის, რომ თუ მშრომელის გულში განმტკიცდა უცხოეთის რევოლუციონერებისადმი დახმარების მტკიცე შეგნება, თუ მასში ფეხი მოიმავრა საერთაშორისო რევოლუციონისადმი სოლიდარობის გრძნობამ, ის არას დროს არ იყოყმანებს უმნიშვნელო გროშების გაღებაზე და არ დასჭირდება ამისთვის მას ავითაცია.

ჩვენში ოქტომბრის რევოლუციის მე-10 ე წლის თავზე, გაცხოველებელი აღმშენებლობითი მუშაობის პირობებში ისეთი ადგილი არა აქვს რევოლუციონურ საგმირო რომანტიკას. ჩვენში შრომისა და შემოქმედების გმირობაა—ჩვენი ქვეყნის მუშამ და გლეხმა კარგა ხანია განვლო ის დრო, როდესაც მას სჭირდებოდა ხმალამართული, სისხლის დასაქცევად გამზადებული აღტყინება და შემართება. მან უკვე დაარტყა კაპიტალისტურ რეაქციას იმ სიძლიერით, რომ სამუდამოდ სული განუფრთხო მოსიხსლე მტერს.

მაგრამ ბურჟუაზიულ ქვეყნების ჩვენი მოძმე მუშები და გლეხები ეხლა ემზადებიან ამ დარტყმისათვის. მათ კიდევ წინ აქვთ რევოლუციონური აღტყინების და აღფრთოვანების ის პერაოდი, როდესაც ადამიანი ისევე თვრება სისხლით, როგორც შეზარხოშებული ვაჟკაცი ღვინით. ამ სისხლით დათრობაში არის რევოლუციონური ენტუზიაზმი და მას სჭირდება რევოლუციონური გმირობა. თავგანწირვის საჭიროებას ქმნის ბურჟუაზიულ საზოგადოების მიერ შექმნილი ძალღუთი ყოფა, სადაც ყველაფერი ისეა მოწყობილი რომ ერთ მუქა მუქთახორათა გროვას ემსახუროს ათეულ და ასეულ მილიონების ინტერესები.

იმ სიხარულისა და ბედნიერების ნაცვლად, რომელსაც ადამიანს თავისუფალი შრომა ანიჭებს და რომელსაც

საბჭოთა კავშირის მშრომლები განიცდიან, ბურჟუაზიული ქვეყნების მილიონი მუშები მხოლოდ ტანჯვისა და წვალეზას გრძნობენ რეაქციონურ მტარვალთა და ბურჟუაზიულ მუქთახორათა ზეგავლენით.

საჭიროა ამის წინააღმდეგ ბრძოლა. ეს ბრძოლა სწარმოებს და მას ეწირება ასეული და ათასეული საუკეთესო წარმომადგენლები მუშათა კლასისა.

რემედისი მიზნად ისახავს კაპიტალის მსხვერპლთა მდგომარეობის შემსუბუქებას.

საბჭოთა კავშირის მუშას და გლეხს ყველაზე ნათლათ შეუძლია იგრძნოს რემედისის მნიშვნელობა საერთაშორისო რევოლუციონისადმი დახმარების საქმეში. საჭიროა ამისათვის რემედისის ამოცანების ფართოდ განმარტება.

ის თავგანწირვა და გმირობა, რომელსაც საერთაშორისო რევოლუციონერები იჩენენ რევოლუციონისათვის ბრძოლაში, უდიდესი თანაგრძნობის ღირსია. ვისაც შეუძლია გაითვალისწინოს ჩინეთის რევოლუციის მეზობლთა ხვედრი, ხვედრი იმ ადამიანების, რომლებიც იბრძვიან საშინელი მტარვალის და მხეცობის წინააღმდეგ, რომლებიც იბრძვიან უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე და თავაღწიან უდგათ თავისივე მოძმეთა სისხლის ტბები; რომელთაც სწვავენ, ხორცის ნაფლეთებათ ჰკეპავენ და რომელთა გვამებით იმპერიალიზმის მტარვალები ქუჩებს ავსებენ ვისაც შეუძლია გაითვალისწინოს ათეულ და ასეულ ათას რევოლუციონერთა ხვედრი, რომლებიც წლობით და ათეულ წლობით ევროპის და ამერიკის ნესტიან და ბინძურ სარდაფებში არიან დამწყვდეულნი, ვისაც შეუძლია წარმოიდგინოს ის საშინელი შურისძიება და არა ადამიანური ტანჯვა-წვალეზა, რომელიც ბურჟუაზიამ საკოსა და ვანცეტის მიაყენა; მეორე მხრით, ვისაც შეუძლია წარმოიდგინოს ამ ადამიანების თავდადება და გმირობა, რომელთაც ისინი ეგებებიან სიკვდილს რევოლუციის მიზნებისათვის; ვისაც შეუძლია ყოველივე ეს წარმოიდგინოს, მას არ შეუძლია მტარვალთადმი საშინელი შურისძიების ცეცხლით არ აინთოს და რევოლუციის მეზობლთადმი უდიდესი სიყვარულისა და სოლიდარობის გრძნობით არ განიმტკიცდეს. ამის წარმოდგენა კი შეუძლია ყველას, ვისაც ჩაგვრისა და მონობის სიმძიმე გადაუტანია თავისი ზურგით; ამის წარმოდგენა შეუძლია ყველაზე მეტად ჩვენს მუშას და გლეხს, რომელთაც არა ნაკლები ტვირთი უზიდავთ რეაქციის დროს, რომლებიც ისევე სწირავდნენ საკუთარ და მოძმეთა სიცოცხლეს, როგორც ეხლა ჩინეთის და ევროპის რევოლუციონერები სწირავენ.

ჩვენი კულტურულ განმანათლებელი დაწესებულებები, სადაც წიგნი და გაზეთი არის აღზრდა განვითარების იარაღი, ყველაზე მეტად შესძლებენ რემედისის აღმზრდელობითი მუშაობის ჩატარებას. კლუბი, სამკითხველო, ბიბლიოთეკა, წითელი კუთხე, რემედისის კუთხე, —თვითეულ ფაქტს, რომელსაც საერთაშორისო რევოლუციონური მოძრაობა იძლევა, დაუყოვნებლივ უნდა იყენებდეს აღმზრდელობითი მიზნებისათვის, როგორც ცოცხალი სიტყვის, ისე ფერადების, ხმების და შედარებების საშუა-

ლებით, მტარვალების ყოველი ფაქტი, რომელსაც ადგილი აქვს რევოლუციონურ მოძრაობაში დაუყოვნებლივ უნდა იქნას გამოყენებული აღშფოთებისა, პროტესტისა და მოწოდებისათვის.

ერთი მუშის, ერთი მეზობლის ვერაგულმა მკვლელობამ უნდა გამოიწვიოს ათეულ და ასეულ ათას მუშათა

გულში საწინააღმდეგო ზიზღი და მტრობა მტარვალთა მიმართ.

რა გზით შეიძლება ეს მიღწეულ იქნას? ამაზე შემდეგ.

პ. აფხაძე

როგორ უნდა გუბუნიას თავისუფლება

ბურჟუაზიულ სახელმწიფოთა კონსტიტუციით დაკანონებულია სხვადასხვაგვარი თავისუფლებანი: სიტყვის, ბეჭდვის, კრების, კავშირის და სხვა, მაგრამ ის პირობები, რომელიც აუცილებლათ თან ახლავს ამ თავისუფლებათა განხორციელებას, ისეთი შეზღუდვაა, რომ მათი ნამდვილი განხორციელება ცხოვრებაში შეუძლებელი ხდება.

ამბობენ, რომ ინგლისი ყველა დანარჩენ ქვეყნებზე უფრო „თავისუფალი“ ქვეყანა არისო. მათი დაუწერელი კონსტიტუციით იგულისხმება, რომ ინგლისის მოქალაქეს აქვს მაგალითად სიტყვის, ან ბეჭდვის სრული თავისუფლება, იგი თავის სიტყვისათვის ან დაბეჭდილ წერილისათვის პასუხს აგებს სასამართლოს წინაშე მხოლოდ მაშინ, როდესაც ეს სიტყვა ან წერილი შეიცავს კანონის დარღვევას ან მოწოდებას აჯანყების მოსაწყობათ.

მაგრამ კანონის დარღვევით ითვლება ყოველი საჯარო სიტყვა ინგლისის კონსტიტუციით, ინგლისის პარლამენტის და ინგლისის წესწყობილების წინააღმდეგ მიმართული.

აქედან ცხადია, რომ ამ პირობებში შეუძლებელია პოლიტიკური აგიტაცია, და სინამდვილეში არავითარი სიტყვის თავისუფლება ინგლისში არ არსებობს.

ასეთივე ბედი აქვს სხვა თავისუფლებებსაც, როგორც ინგლისში „თავისუფლებით“ განთქმულ ქვეყანაში ისე სხვა ამ „თავისუფლებებით“ ნაკლებათ განთქმულ სახელმწიფოებშიაც.

არც ერთი კონსტიტუციით არ არის გათვალისწინებული ის, თუ რა გზით და რა საშუალებით შეიძლება თავისუფლების დაცვა, როდესაც მას თვით მთავრობა არღვევს, აბათილებს. მაშასადამე ყოველთვის შეუძლია დაარღვიოს და არავითარ პასუხს არ აგებს ამისათვის.

ამავე დროს მთავრობას აქვს უფლება თავის შეხედულებით გამოაცხადოს „განსაკუთრებული წესები“, როდესაც კონსტიტუციის მოქმედება დროებით შეწყვეტილია და ის მოჩვენებითი თავისუფლებაა, რომელიც ამ კონსტიტუციით დაკანონებულია, გაუქმებულათ უნდა ჩაითვალოს.

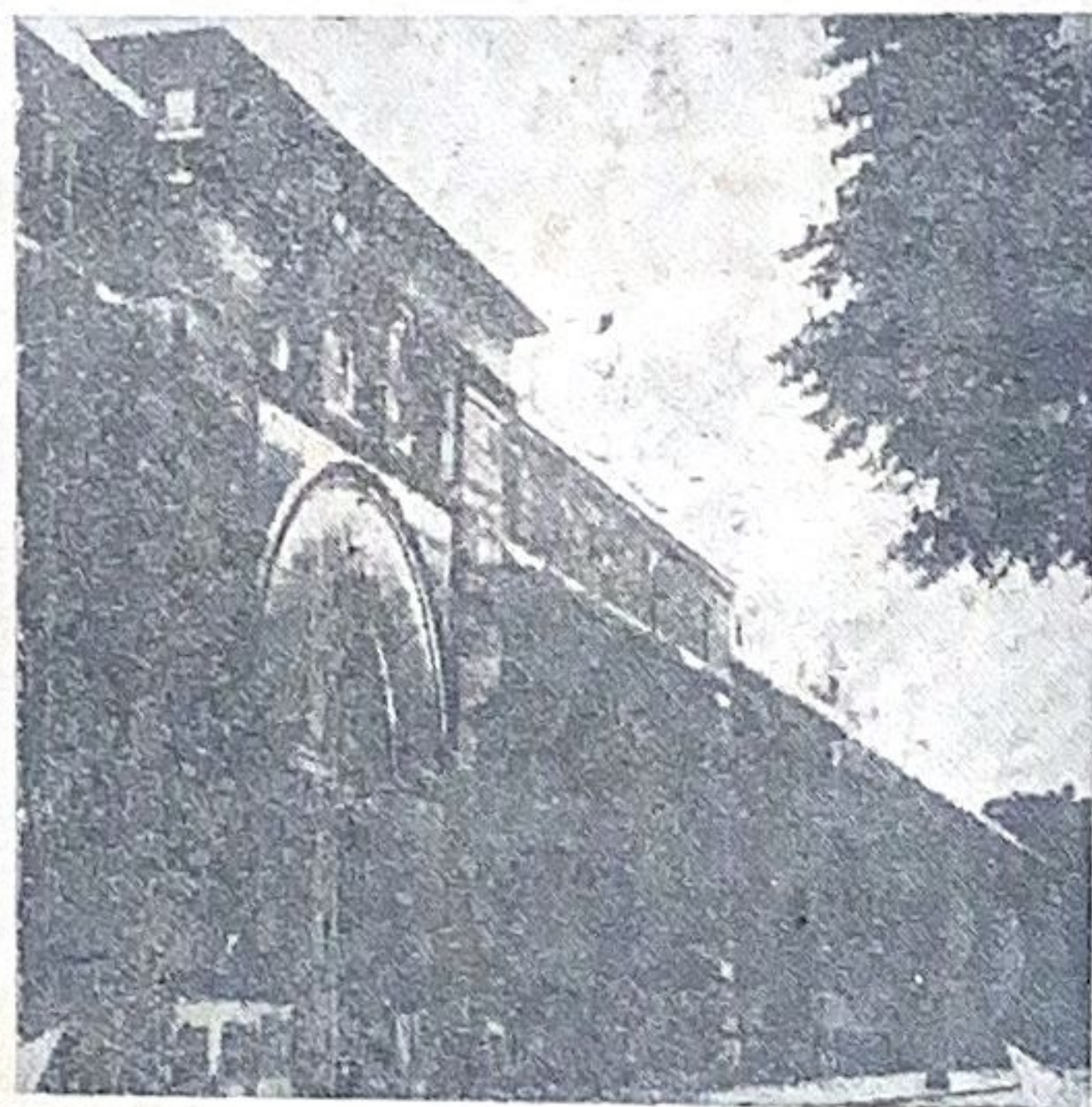
ეს კი იმას ნიშნავს, რომ როცა ბურჟუაზიას რაიმე საფრთხე მოელის, მას შეუძლია მშრომელი ხალხი ყოველივე უფლების გარეშე დააყენოს.

ასეთია ნაქებარი „თავისუფლება“ „თავისუფალ“ ქვეყნებში თვით კანონის ძალით. თვით კანონით ეს ცარიელი და უშინაარსო სიტყვაა, მაშინ როდესაც მით სარგებლობას მოინდომებს მშრომელი ხალხი. „თავისუფლება“ იქ არის ერთგვარი იარაღი, რომლითაც ბურჟუაზია მოხერხებულათ სარგებლობს, რომ ხალხს თვალი

აუხვიოს, ეს არის ნილაზი, რომელიც უადვილებს ბურჟუაზიას უზრუნველყოს თავისი ბატონობა მუშათა კლასზე.

მაგრამ არასოდეს ისე აშკარათ არ გამომჟღავნებულა ეს ქეშმარიტება, როგორც დღეს „თავისუფლების“ ქვეყნებში.

საკმაო იყო ნამდვილ თავისუფლებისათვის მეზობლთ ხმა აემალლებინათ მშრომელთა ინტერესების დასაცავად, რომ ერთი მეორეზე ჩაეშალა, გაეუქმებია მთავრობის თვით კონსტიტუციით მიღებული უფლებანი და თავისუფლებები.

პოლიტ-პატიმართა საპყრობილე „სანტე“ (საფრანგეთი).

ეხლა, როდესაც რევოლუციონურ მოძრაობის გაძლიერებით ბურჟუაზია დაფრთხა, მას კონსტიტუციისათვის და „თავისუფლებისათვის“ აღარ სცალია, ეს მასზედმეტ სანტიმენტალობათ მიაჩნია და მის მაგიერ მშრომელ ხალხის ინტერესების დამცველთ, თეთრი ტერორით უმასპინძლდება.

არავითარი გარანტია აღარ არსებობს ამ „თავისუფალ“ ქვეყნებში არამც თუ უბრალო მოქალაქეთათვის, არამედ პარლამენტის წევრებისათვის.

დატუსალება, პოლიციის თავდასხმა უიარაღო მუშებზე, დარბევა, წამება და თვით სიკვდილით დასჯა ჩვეულებრივ ამბათ შეიქნა.

ყველა ეს ხდება არა მარტო ჩინეთში, სადაც ხალხს პირდაპირ, განუკითხავათ ჟლეტენ.

ეს თეთრი ტერორი სხვადასხვა სახით სწარმოებს „თავისუფლების“ მოყვარულ ევროპის სახელმწიფოებში.

საკმარისია ერთი პატარა მაგალითი მოვიყვანოთ იმისა, თუ როგორ უსწორდება იქ ბურჟუაზია თავის მოწინააღმდეგეებს, რომ ნამდვილი ჯოჯოხეთი წარმოგვიდგეს წინ.

ერთ-ერთი მცველი მთავრობისა ბულგარეთში—ვინმე ოფიცერი თავის დღიურში მოგვითხრობს: “ჩვენ შვიდი კაცი გვყავს სიკვდილით დასასჯელი, ყველა ერთმანეთზე გადაბმულია. ჩვენ ისინი ისე ცივათ უნდა დაეხოცოთ, ნაბრძანები გვაქვს, ტყვიას ვერ დავწვავთ, თუ ბევრი არ გვყავს მოსაკლავი“. შემდეგ ოფიცერი გვიამბობს, თუ როგორ დახოცეს ის შვიდი კაცი, რომელთა დანაშაული მისივე სიტყვით არ იყო გამოჩვენებული. „წაესიენ ნიჩბებით და გათხრილ ორმოში გადაყარეს ეს დაფენილი ხალხის გვამები.—„მოიცათ მე ჯერ ცოცხალი ვარ—ისმის ორმოდან“.

კიდევ ერთი მაგალითი—როგორია ციხე გერმანიის „დემოკრატიულ“ რესპუბლიკაში ტყვეთ ჩავარდნილ რევოლუციონერთათვის. მნახველი ამ ციხისა მოგვითხრობს:

„ეს არის ოთახი, მას არ აქვს კედლები, ეს ისეთივე გალიაა, როგორშიაც ნადირებს ამწყვდევნენ ხოლმე დასაწოლი ამ გალიაში არ მოიპოვება, მხოლოდ ერთ კუთხისაკენ არის აშენებული სკამ-ლოგინისებური ამოღე-

ბული ადგილი, აქ უნდა დაიძინოს ტუსალმა. ტუსალს წელზე შემორტყმული ქონდა რკინის სალტე, ხელებიც ამ სალტეზე ქონდა მიკრული, ხელის განძრევა არ შეეძლო. იქვე მყოფ მცველის განმარტებით, ასეთ გალიაში ტუსალი ექვს კვირას ვერ სძლებს, ამ ხანში სიკვდილს ვერ გადურჩება, ხოლო ნაკლებ ხანში აუტანელ ტანჯვას განიცდის.

ასეთია დღეს „თავისუფლება“ იქ—„თავისუფალ“ ქვეყანაში, ასეთია სასჯელი თავისუფლებისათვის მებრძოლ-თათვის.

ბურჟუაზიის „თავისუფლებას“ საბლოოდ აეხსნა ნილაბი.

ბურჟუაზიას „თავისუფლებისათვის“ აღარ სცალია, მის მოჩვენებაზე აღარ სცდილობს, დღეს იგი უკვე ნილაბ ახდელი ლამობს სისხლის მორევში ჩაარხნოს და ჯოჯოხეთურ ციხეებში დააღოს რევოლუციისათვის ბერძოლნი.

საბჭოთა ქვეყნების დიდი კავშირი ყოველი მშრომელის ვალია დაეხმაროს ყოველგვარი საშუალებით ბურჟუაზიის ციხეებში ტყვეთ ჩავარდნილ რევოლუციონერებს და გააუადვილოს ამით ყველა ქვეყნების მშრომელთ ბრძოლა მსოფლიო რევოლუციისათვის.

მარ. ჩხეიძე.

შვიდი დღე საქართველოში

შორეულ საფრანგეთიდან მე ვესტუმრე საბჭოთა კავშირს, სწორედ მაშინ როცა ის იხდიდა თავისი ბრწყინვალე გამარჯვების 10 წ. უდიადეს დღესასწაულს. ჩემი სურვილი იყო არა მარტო ზონაწილეობა მიმეღო ამ ზეიმში, ზერელეთ თვალი გადამეწყო იმ საოცარი სურათისათვის, რომელსაც წარმოადგენს მუშებისა და გლეხების მტკიცე კავშირით დედა-მიწის ერთ მეექვსედ ნაწილზე შექმნილი ს. ს. რ. კავშირი, არამედ მე მიმდოდა უფრო ახლოს მივსულიყავი ყოველ ახალი მოვლენასთან და საფუძვლიანად გავსცნობოდი მას.

ევროპაში ყოფნის დროს მე მაშინებდენ, თითქოს ეს სურვილი განუხორციელებელი დამრჩებოდა, ვინაიდან კომუნისტური დიქტატურის დროს, განსაკუთრებით კი საბჭოთა კავშირში შეუძლებელია სიმართლისა და სინამდვილის აღდგენაო. მე არა მწამს მაქორილი ამბები, რასაკვირველია ასეთ განცხადებისათვის ყურადღებაც არ მიმიქცევია და მტკიცე გადაწყვეტილებით გამოვემგზავრე თქვენი გვეყნისაკენ.

ტყუილი გამოდგა მტკიცება საბჭოთა რესპუბლიკების მტრებისა. ჩემს განცვიფრებას საზღვარი არ ჰქონდა, როცა მოსკოვის მოედანზე, იქ სადაც განისვენებს საერთაშორისო სოციალისტური რევოლუციის დიადი ბელადი **ლენინი** მე ვიხილე მილიონიანი მასა, რომელიც ერთი დროშის ქვეშ დარაზმული იხდიდა მუშურ-გლეხური ქვეყნის არსებობის 10 წ. დღესასწაულს. მე მოვისმინე ფიცი საბჭოთა კავშირის პროლეტარიატისა, მე მოვისმინე ძლიერი მოწოდება, მე ვნახე მწყობრად დარაზმული მილიონები, კაცები, ქალები, ბავშვები, რომლების მიჰყველოდენ ლენინიზმის დროშას. ეს არის უდიდესი გამარჯვება, არა

მარტო საბჭოთა კავშირის, არამედ მთელი ქვეყნის პროლეტარიატისა.

მე ვიგრძენი ახალი უძლიერესი ძალა, რომელსაც ქედს ვერ მოახრევენიებს ფაშისტური ნაძირალების ხროვა, რომელსაც ვერ დასცემს სიცოცხლის ნიშან-წყალი გამქრალი ბურჟუაზია. ძლიერია ის ლაშქარი, რომელმაც იცის ვის ებრძვის, რომელსაც ესმის სიდიადე, ფასი მიზნებისა ასეთია საბჭოთა კავშირის პროლეტარიატი რომელიც რევოლუციონერ გლეხობასთან ხელიხელ ჩაკიდებული მიემართება სოციალიზმის მტკიცე გზით.

მე განსაკუთრებით მაინტერესებდა საქართველოს ნახვა, რათა დაახლოვებით გავსცნობოდი მის დღევანდელ მდგომარეობას.

მსურდა გამეგო რა მისცა მას ოქტომბრის რევოლუციამ. და აი საქართველოში ერთი კვირის ყოფნით მე შევსძელი დამეთვალყურებინა ის „მტკიცეული“ ადგილები რომელზედაც ასე ბევრს ყვირიან ჩემი ქვეყნის დედაქალაქში—პარიზში თქვენი ქვეყნიდან გაძევებული ჟორდანია-რამიშვილი და მათი ძმები. 7 წელია, რაც II-რე ინტერნაციონალის ყურმოჭრილი ლაქიები უმტკიცებენ დასავლეთ-ევროპის საზოგადოებას რომ საქართველო დაიღუპა, ქართველი ხალხი განადგურდა, გაჰქრა მისი კულტურა და სხვ. მათდა სამწუხაროდ უნდა განვაცხადო, რომ არც ერთი მათი განცხადება სიმართლეს არ შეიცავს. ისინი უსინდისოდ სტყუიან, ისინი სასტიკ დანაშაულს სჩადიან ქართველი ხალხის წინაშე.

მე ვხედავ უდიდეს აღმშენებლობას თქვენს ქვეყანაში, მე ვნახე თქვენი ქვეყნის უმშვენიერესი ადგილები, სადაც ძლიერად სჩანს მუშათა კლასის შემოქმედებითი

ნაყოფი, საქართველოში ყველგან შიმშილს ალმუ-
ნებლობა. ნუ თუ მარტო ზაჭეხის არსებობა საქართვე-
ლოში დამამტკიცებელი არ არის იმისა, რომ საბჭოთა
ხელისუფლება არ ანადგურებს ქართველ ხალხის კულტუ-
რას? ნუ თუ ყველა ის ღონისძიებები, რომელიც საბჭოთა
ხელისუფლება გამოიჩინა ამ 7 წ. განმავლობაში არ მო-
წმობს ამას რომ საქართველო მიდის კულტურულ წინ-
მსვლელობის გზით? ჩემთვის, უცხოელისთვის ეს აშკარაა!
ვისაც ეს არა სჯერა ის ბრმაა, ვინც მას ხელს აფარებს
და ძალით არ სურს დაინახოს ის მტერია ქართველი ხა-
ლხისა!

დასავლეთში ქართველი მენშევიკები გაჰკვირვან იმა-
ზე, რომ ბოლშევიკებმა საქართველოში შემოიღეს ციხის
საშინელი რეჟიმიო! არც ეს არის მართალი. მე დავა-
თვალე რე ტფილისის I-ლი და II-ე გამსახლი. თავისუფ-
ლად დავიარე ყველა საკნები, თავისუფლად ვესაუბრე
პატიმარებს. ჩემს განცვიფრებას საზღვარი არ ჰქონდა,
როცა მე ვნახე ყველა საკნები ღია და მთელი პატიმრები
დერეფნებში და ეზოში გამოფენილი. ევროპის ციხეებში
მოქცეული პატიმარები ოცნებაშია ვერ წარმოიდგენენ
ასეთ მოპყრობას. მე არ მესმის რომელ რეჟიმზე ლაპარა-
კობენ ეს ვაჟბატონები. ყველაფერი ეს შეეძლო გაეკეთე-
ბინა მხოლოდ კაცთმოყვარე, მშვიდობიანობისა და ხალ-
ხის კეთილდღეობისათვის მებრძოლ კლასს, ასეთი კი—არის
კომუნისტურ პარტია, რომლის ხელმძღვანელობით შენ-
დება თქვენი ლამაზი ქვეყანა. ვინც იბრძვის კომუნისტუ-
რი პარტიისა და საბჭოთა წყობილების წინააღმდეგ ის
მოსისხლე მტერია მუშათა და გლეხთა კავშირისა, ეს
უნდა იგრძნოს ყოველმა მშრომელმა.

აუწერელია ის კმაყოფილება, რომელიც მე და ჩემმა
ამხანაგებმა განვიცადეთ საქართველოში მცირე ხნის გან-
მავლობაში ყოფნის დროს. ჩვენ დავბრუნდებით ჩვენს
ქვეყანაში, შეუდგებით ჩვენი მოვალეობის ასრულებას
რათა ყოველმხრივად ხელი შეუწყოთ თქვენს უზრუნველ-
ყოფნას.

ჩვენ არ შეგვიძლია სიამოვნებით არ ავლნიშნოთ
რემედისის საქართველოს ორგანიზაციის მოღვაწეობა,
რომელიც მიმართულია კაპიტალის ციხეებში მოქცეულ
პოლიტ-პატიმრებისა და მათი ოჯახების დასახმარებლად.

ძვირფასო ამხანაგებო განაგრძეთ თქვენს მიერ და-
წყებული უდიდესი საქმე, აშენეთ სოციალისტური სამ-
შობლო, ქვეყანა დაჩაგრულთა და ტვირთ-მძიმეთა საიმე-
დო თავშესაფარი, ჩვენ ყოველდღიური მოღვაწეობით ხელს
შეგიწყობთ საერთაშორისო კაპიტალთან ბრძოლაში, მძი-
მე წუთებში ჩვენ მზად ვიქნებით თქვენს დასახმარებლად*).

სალამი საქართველოს მუშებსა და გლეხებს!

გაუმარჯოს საერთაშორისო ოქტომბერს.

გაუმარჯოს სოციალისტურ საბჭოთა საქართველოს!
გაუმარჯოს რემედისს!

მორის შაბრი.

*) ამხ. მორის შაბრი არის რემედისის პარტიის XIV უბნის
ორგანიზაციის პ/მგებელი მდივანი. აღნიშნული წერილის დაბეჭდვა
ჩვენი ჟურნალის დეკემბრის №-ში სხვადასხვა ტექნიკური დაბრკო-
ლებათა გამო ვერ მოხერხდა. ამხ. შაბრი ამას წინად საქართველოში
ჩამოსული რემედისის საფრანგეთისა და გერმანიის შერთხეული
დელეგაციის წევრი იყო.

რ ე დ.

**ყოველი გროვი გაღებული მშრომელთა მიერ კაპი-
ტალის ტყვეობის მიმე სვედრის შესამსუბუქებლად —
ლახვარია თეთრი ტერორის, კლასიური იუსტიციისა და
ურყუარების მიერ დაქირავებული ჯალათებისადმი
მიმართული!**

ამხ. გააკლიერეთ პატიმართა ღახვარების საქმე!

თათრი ტაროი

ქ. სედლეცის [პოლონეთი]
ციხის ტუსადს ამხ. სერგეი
ვიტრიკს*).

წითელ საზღვრების გადაღვიდან
ჩვენამდის აღწევს
გაბოროტებულ კაპიტალის
შურისძიება,
გვესმის ბლავილი ჩინეთიდან,
საცა მტარვალებს
ძილს უფროსობს ღამით ჩინელების
თავისუფლება.
ო, ნეტავ, ეხლა სუნ-ჩატ-სენი
იყოს ცოცხალი,
რომ გამყიდველი ჩან-კაი-ში
რევოლიუციის
დასაჯოს როგორც მტერი ხალხის
როგორც მტარვალი,
რომ დააყენა შანხაიში
ღვარები სისხლის.
ჩემბერლენებს კი კენესა ხალხის
ტკბილათ აძინებს,
აზიის ქვეყნებს ევროპიდან
ტყვიებს უშენენ.
ეს კულტურაა ევროპიელს
რომ დაამშვენებს.
დღეს „ჯენტლმენები“ ჩინეთის ხალხს
ანადგურებენ.
ჩინეთის ბლავილს ევროპიდან
კენესა იერთებს
და ამერიკა ამოძრავებს
ელექტრო-სკამებს,
ტყვიებს აყრიან თოფებიდან

აჯანყებულებს,
ცოცხლად აღპობენ ციხეებში
ათიათასებს.
მაგრამ ბრძოლაში კოჰუნარებს
ვინ შეედრება:
სიკვდილშიაც კი გამარჯვებას
პოებენ რწმენის.
საცა ყველგან ცა ცეცხლისფრათ
შეიღებება
და ეს იქნება გამარჯვება
ყველგან ოქტომბრის...

სანდრო ეული.

რეპოლიუციონარის გრუპისი

რაც უნდა მძიმე ხუნდების ქვეშ სული გვხდებოდეს
და ჯალათებსა როგორც ნებათ ისე გვაწამონ,
არსება ჩვენი შხამ-სამსალით იწამლებოდეს,
დაუნდობელად გვჯიჯგნონ, გვწიწკნონ, ცოცხლად გვატ-
ყავონ.

დეე, ფრჩხილებში გაგვიყარონ ცხელი შანთები,
ფეხის გულები დაგვიდალონ—გვეშუშებოდეს,
სიმარჯლის მტრებმა მოგვიჭირონ რკინის ქანჩები,
ძვლებსა გაჰქონდეს ქახი-ჭუხი და იმსხვრეოდეს.
თუნც დაგვწვან ისე როგორც დასწვეს საკო ვანცეტი,
სხეული ფერფლად, ნაცარ მტვრად გარდიქმნებოდეს,
არ, არ შევრდებით, გული მაინც გასაღკლდედება
ვიბრძოლებთ სანამ ყველგან შრომა გამეფდებოდეს.
მრწამსია მებრძოლთ წინაპართაგან გადმოცემული,
მასვე გადავცემთ მომავლებსა და დავავალბეთ,—
მისწრაფებისთვის ჩას მიქვიან მსხვერპლი, სიკვდილი,
ბრძოლის ქარ-ცეცხლით გზას გავიკვლევთ და ვინეტარებთ.

შაქრო ნავთლულელი.

ჩან-ცზი და სინ-ხო

I. საბჭოთა კავშირიდან.

— აბა, ჩემო ჩან-ცზი, მიაბე დაწვრილებით, თუ რა
ნახე რუსეთში და რას წარმოადგენს თანამედროვე რუსე-
თი?—უთხრა ახალგაზრდა სინ-ხომ თავის ხნიერ მეზობელს,

*] ამხ. სერგეი ვიტრიკი მესამე წელია რაც ზის სედლეცის
(პოლონეთი) ციხეში. ის ახალგაზრდაა 21 წლის. მას აბრალდებენ კო-
მუნისტური პარტიის წევრობას.

ს. ე.

რომელიც სულ ერთი კვირაა, რაც დაბრუნდა თავის სამ-
შობლოში საბჭოთა კავშირიდან.

— რუსეთი, — მიუგო ჩან-ცზიმ, — წინად დესპოტიური
ქვეყანა იყო, სადაც მუშები, გლეხები და მის მიერ დაპყრობი-
ლი და ძალით შეერთებული სხვადასხვა ერები ნამდვილი
მონები იყვნენ მთავრობისა და მისი მოხელეებისა; ეხლა
სულ სხვაა რუსეთი ანუ საბჭოთა კავშირი. ეალა იქ მუშათა

დიქტატურაა გამეფებული და სახელმწიფო გამგეობა თვით მუშების და მათგან ამორჩეულ კაცების ხელშია...

— ჩან-ცზი, ამიხსენი, რას ნიშნავს ეგ „საბჭოთა კავშირი“ და რატომ ეძახიან აგრე?

— აღვილი სამსახურია, — მიუგო ჩან-ცზიმ და განაგრძო:

— წინანდელი რუსეთი მარტო იმ მიწა-წყალისაგან არ შესდგებოდა, რომელზედაც მხოლოდ რუსები სცხოვრობენ, რუსეთის იმპერიის ფარგლებში შედიოდნენ სხვა ერებიც თავიანთი მიწა-წყლით. ეს ერები სხვადასხვა დროს დაიპყრეს რუსეთის მეფეებმა და თავის მონა-მორ-

იაპონიის ციხეებში მუშაობენ პოლიტ-პატიმრები.

ჩილებად აქციეს. როდესაც რუსეთის რევოლუციამ გაიმარჯვა, გამარჯვებულმა ხალხმა ყველა ეს ერები გაანთავისუფლა, და ყველა მათ შეჰქმნეს თავიანთი რესპუბლიკები; რამდენიმე რესპუბლიკა სულ მთლად გამოეყო რუსეთს, მომეტებული ნაწილი კი დარჩნენ ერთად, ესე იგი, გარდა იმისა, რომ ეს რესპუბლიკები შეადგენენ ცალკე ერთეულებს, ამავე დროს იგინი შედიან გაერთიანებულ კავშირში და წარმოადგენენ ერთ მთლიან მძლავრ კავშირს. ამ გვირად მთელი კავშირის ყველა ერები ძმურად არიან ერთად შეკავშირებული და ქირში და ღვინში ყოველთვის ერთად იმყოფებიან...

— ოო, ჩან-ცზი, რა კარგი იქნება, რომ ყველა ქვეყნები დედამიწის ზურგისა სულ ერთად გაერთიანებულიყვნენ და ერთი მთლიანი კავშირი დაეარსებინათ, მაშინ ბედნიერი იქნებოდა კაცობრიობა! — წამოიძახა სინ-ხო, რომელიც მოწიწებით ისმენდა ჩან-ცზის ნათქვამს.

— ეს მოხდება ოდესმე, მაგრამ როდის, რამდენი წლის შემდეგ, ამას ვერავინ გეტყვის... მთელი ქვეყნის მშრომელნი საბჭოთა კავშირს შესცქერიან, იქიდან ელიან ხსნას, კავშირი კი ყოველთვის მზად არის გაუწოდოს ძმურად ხელი და თავის ფრთის ქვეშ შეიფაროს ყველა ჩაგრული და დევნილი!

— წამო, ჩან-ცზი, ქალაქში გავიაროთ, — უთხრა სინ-ხო და ორივე მეგობარმა გასწიეს შუა ქალაქისაკენ.

II. საზედისწერო გახიზნება.

— ჩან-ცზი, ყველა-ყველა და ეს ევროპელები როდის მოგვშორდებიან თავიდან? — ჰკითხა სინ-ხო გვერდზე მძიმედ მიმაჯალ მეზობელს, როდესაც შენიშნა მან რამო-

დენიმე მანძილზე ქუჩაში გამოქიმული ინგლისელი პოლისმენი.

ჩან-ცზიმ პასუხის ნაცვლად ღრმად ამოიოხრა.

— ჰა, ჩან-ცზი, რა ამბავია, რომ ჩვენს ქვეყანაში, ჩვენს მიწა-წყალზე ეგენი ბატონობენ? პოლიცია, სამართალი, სულ მაგათია და, როგორც უნდათ, ისე იქცევიან? განა ჩვენ ვერ მოვუვლით ჩვენს ქვეყანას? — მიაყარა კითხვები სინ-ხო.

ჩან-ცზიმ კვლავ ამოიოხრა.

— ჯანაბას მაგათი თავი, დეე მაგათ ხელში იყოს პოლიცია, სამართალიც, ოღონდ ეს სამართალი მართლა სამართალი იყოს და სისწორით სჯიდეს ყველაფერს! — სთქვა ჩან-ცზიმ.

— მართალია, მაგათი სამართალი ცოტა მოიკოჭლებს...

— ოო, ჩემო სინ-ხო, ცოტას კი არ მოიკოჭლებს, არამედ პირდაპირ უსამართლობას სჩადის და უბრალო რამეზე საკვდილით სჯის ღარიბ-ღატაკ ჩინელებს იმ დროს, როდესაც დიდი დანაშაულის ჩამდენ ევროპელებს შედარებით ლმობიერად ექცევა...

— ეგ როგორ იქნება, სამართალი მართლა სამართალი უნდა იყოს.

— უნდა იყოს, მაგრამ არ არის, ჩვენ ჩვენს ქვეყანაში უკანონო შეილებად ვითვლებით... ინგლისელ პოლისმენის გვერდზე გავლა ჩინელისათვის სახიფათოა იმიტომ, რომ კოლტუროსან ინგლისელს ეზიზღება უკულტურო ჩინელი და სულ უბრალო რამეზე თავისი კვერთხით გვერდებს უჭრელებს...

— მე კი ჯიზზე ისე ახლო გავუვლი აი იმ პოლისმენს, რომ ზედ მივეხახუნები!

— არა, ჩემო მეგობარო სინ-ხო, გირჩევ თავი დაანებო მაგ სახიფათო განზრახვას...

— თავს არ დავნებებ, გვერდზედაც გავუვლი და ზედაც შევხედავ... დეე გაბედოს კვერთხის ხმარება; იმდენი ღონე შემწევს, რომ ჩემზე შემალლებული კვერთხი ხელიდან გამოვგლიჯო და ზედ გადავამტვრიო! — ფიცხობდა ჩან-ცზის სიტყვებით აღელვებული სინ-ხო.

პოლისმენს მიუახლოვდნენ.

III. ინგლისური მასაჟი.

— რას მიყურებ, შე ძაღლის ნაშობო! — შესძახა პოლისმენმა სინ-ხოს, როდესაც უკანასკნელმა წინ გაუარა მას. სინ-ხო შესდგა. ჩან-ცზიმ მკლავში ხელი ჩაავლო და გასწია, მაგრამ სინ-ხო არ გაჰყვა.

— რას გაჩერდი?! — კვლავ შესძახა პოლისმენმა და კვერთხი შეათამაშა ხელში.

— განა დაშავდა რამე მითი, რომ შემოგხედეთ? — ჰკითხა სინ-ხო.

— შენ ხმასაც იღებ?!

— ჩემს ქვეყანაში ხმასაც ამოვიღებ და მივიხედ-მოვიხედავ კიდევ!

— აი შენა ქვეყანა! — შესძახა პოლისმენმა და მუშტი შემოჰკრა სახეში.

სინ-ხო წაბარბაცდა, ცხვირიდან სისხლი წასქდა. ჩან-ცზიმ ხელი წაატანა, რომ არ წაქცეულიყო. სინ-ხო სისხლი შეიწმინდა და გააფთრებული ეცა პოლისმენს. შემოეხვია ხალხი. გაჩნდნენ სხვა პოლისმენებიც.

მცირე ბრძოლის შემდეგ ნაცემ-ნაბეგვი ორი ჩინელი მიათრავს პოლიციის კომისართან შესაფერი მოხსენებით.

მოხსენებაში ნათქვამი იყო, რომ ორი ავაზაკი ჩინელი თავს დაესხა ბოგდიხანის ქუჩაზე მდგომ პოლისმენს, კვერთხი წაართვეს და ცემა დაუწყეს...

კომისარმა მგელივით შეუბღვირა ჩინელებს და უბრძანა იქ მყოფ პოლისმენტ სატუსალოში გამოემწყვდიათ და „ინგლისური მასაჟი“ გაეკეთებინათ, რაც არ დააყოვნეს პოლისმენებმა.

IV. სინ-ხოხ მწუხარება.

— ძვირფასო ჩან-ცზი, მე ვწუხვარ, უზომოდ ვწუხვარ!—უთხრა თავის მეგობარს სინ-ხოხ და სევდიანი თვალებით გადახედა.

— რაზე, ჩემო კარგო მეგობარო?

— იმაზე, რომ ჩემი მიზეზით შენ ამ კედლებში გამოგამწყვდიეს...

ჩან-ცზიმ ღრმად ამოიოხრა და მიუგო:

— ნუ სწუხარ; სადაც ინგლისელები არიან, იქ უსამართლობაც უნდა იყოს...

— განა სამწუხარო არ არის ის, რომ შენგვარი უწყინარი და ყოვლად პატიოსანი ადამიანი აქ არის გამო-მწყვდეული როგორც ავაზაკი?!—უთხრა სინ-ხოხ და თვალთაგან ცრემლები გადმოსცვივდა.

— ნუ სტირი, სინ-ხოხ, მე რამდენადაც პატიოსანი და უწყინარი ვარ, იმდენად მომთმენიც ვარ... მე მზადა ვარ ყოველგვარ შემთხვევისათვის, მზად ვარ ვეწამო, მოგკვდე პატიოსან ადამიანად, პატიოსან მშრომელად!—წყნარად უთხრა ჩან-ცზიმ.

— შენ მზადა ხარ, მაგრამ მე ვერ ვურიგდები იმ გარემოებას, რომ უბრალო ადამიანი ისჯება როგორც ავაზაკი... და ყველა ეს კი სულ ჩემი ბრალია...

— სინ-ხოხ, მე შენ არ გაბრალებ არაფერს და ნურც რაიმე საყვედურს ელი ჩემგან,—ტკბილად უთხრა ჩან-ცზიმ,—შენ ისევე არაფერში ხარ დამნაშავე, როგორც მე, უდანაშაულოდ გესჯიან ორივეს, და ეს სასჯელი ჩვენ უდრტვინველად უნდა გადავიტანოთ!

სინ-ხოხ გამხიარულდა თავისი ხნიერი ამხანაგის ასეთი მხნეობით და უზრუნველობით.

— მაშ მზადა ხარ?—ჰკითხა მან.

— მზადა ვარ!—მიუგო ჩან-ცზიმ, ერთმანეთს ხელი ჩამოართვეს და მაგრად გადაჰკოცნეს.

— ძაღლის შვილებო!—უცებ მოესმათ ზედამხედველის ხმა:—ვინ იცის, რა დანაშაულისთვის გდიხართ ამ ციხეში, რა სასჯელი მოგელით და თქვენ კი ასე მხიარულად ხართ!

— უგუნურო! შენ უნდა იცოდე იმდენი, რომ ციხეში სრულიად მართალი და უდანაშაულო ადამიანები სხედან ხშირად!—შეუტია ჩან-ცზიმ და თვალი გაადევნა მიმავალ ზედამხედველს.

V. განაჩენის მოლოდინში.

საბრალმდებლო სკამზე ზის ორი ჩინელი—მოხუცი ჩან-ცზი და ახალგაზრდა სინ-ხოხ.

დარბაზში შემოდიან მოსამართლენი და თავის ადგილს იკავებენ. ხალხი ფეხზე ადგომით ხედება. მათ ბოროტი თვალთ გადახედეს ბრალდებულთ და ერთმანეთს რაღაც წასჩურჩულეს.

— სასამართლოს სხდომას გახსნილად ვაცხადებ!—რიხიანად დაიძახა თავმჯდომარემ:—ირჩევა საქმე ორი ავაზაკის—ჩან-ცზის და სინ-ხოხის, რომელნიც 10 აგვისტოს ბოგდიხანის ქუჩაზე თავს დაესხნენ საგუშაგოზე მდგომ პოლისმენს და მოკვლა დაუპირეს!

ბრალდებულებმა ერთმანეთს გადახედეს გაკვირვებული.

— ბრალდებულო ჩან-ცზი!—მიმართა თავმჯდომარემ—თქვენ და თქვენს ამხანაგს ბრალად გედებათ პოლისმენზე თავდასხმა; პირადად თქვენ კიდევ ბრალი გედებათ წარსულ აპრილში სუნიატსენის ქუჩაზე ფრანგი ქალის გაძარცვაში. რას იტყვით თქვენ ამაზე?

ჩან-ცზი და სინხოხ საშინლად აღელდნენ ასეთი უსაბუთო ცილისწამებით.

— მე იმას ვიტყვი, ბატონო მოსამართლე,—წყნარად მიუგო ჩან-ცზიმ,—რომ თქვენ მიერ ჩემდამი წამოყენებულ ბრალდებათაგანი არც ერთი არ არის მართალი... ჩვენ კი არ დავეცით პოლისმენს, არამედ ის თვითონ დაგვეცა თავს, ჩემს მეზობელს სრულიად უმიზეზოდ სახეში მუშტი გაართყა და მერე ჯოხით დაგვიწყო ცემა, ეს ერთი; მეორე: ფრანგი ქალის გაძარცვა სუნიატსენის ქუჩაზე მე ფიქრადაც არ მომსვლია, არც ვიცი რამე და არც მეცოდინება, რადგან ეგ ამბავი აპრილში მომხდარა და მე კი სამი წელიწადია, რაც აქ არ ვყოფილვარ, და მხოლოდ აგვისტოს დამდეგს მოვედი ირკუტსკიდან, ამას დაგიმტკიცებთ ჩემი მეზობლებით და დოკუმენტებით.

— თქვენ, რაც უნდა სთქვათ, დამტკიცებულისა გამოძიებლის მიერ, რომ პოლიციელი გალახეთ და მოკვლას უპირებდით,—უთხრა მოსამართლემ და დაიწყო მოწმეების დაკითხვა, რომელნიც ამტკიცებდნენ, რომ საგუშაგოზე მდგომ პოლისმენს უცბად თავს დაესხნენ ბრალდებულნი და მოკვლა დაუპირეს...

— აშკარად, უსინდისოდ ტყუილს ამბობენ!—ერთხმად შესძახეს აღელვებულმა ჩან-ცზიმ და სინ-ხოხ.

— მე თქვენთვის სიტყვა არ მომიცია!—მრისხანედ დაუძახა მოსამართლემ.

ჩან-ცზიმ მძულვარებით სავსე თვალები გადაავლო ცრუ მოწმეებს, რომელნიც ისე უსინდისოდ სტყუოდნენ მის წინაშე და უკანასკნელი სიტყვა ითხოვა.

მაგრამ მოსამართლეთ უკანასკნელი სიტყვა არ მისცეს და სათათბიროდ გავიდნენ.

— ძვირფასო ჩან-ცზი, ჩვენ ხიფათი მოგველის!—წასჩურჩულა სინ-ხოხ:—შეხედე, როგორ ღიმილით შემოგვცქერიან მოწმეები!

— არა უშავს, დეე მოვიდეს, რაც მოსალოდნელია;—სთქვა ჩან-ცზიმ და მოთმინებით ელოდა განაჩენს...

VI. ძალა აღმართს ხნავს.

— მოწმეების ჩვენებით,—კითხულობს მოსამართლე,—დამტკიცებულისა, რომ ჩან-ცზი და სინ-ხოხ ავაზაკურად თავს დაესხნენ პოლისმენს ხოკს და მოკვლა დაუპირეს სამსახურის ასრულების დროს ამა წლის 10 აგვისტოს ბოგდიხანის ქუჩაზე. ამიტომ სასამართლო აღგენს ორივე თავდამსხმელი ავაზაკი ჩან-ცზი და სინ-ხოხ სიკვდილით დაი-საჯოს!..

— ეგ არის თქვენი სამართალი?! — შესძახა ჩან-ცხიმ:
— მივაფურთხე ასეთ სამართალს!

სინ-ხო გაშეშებული იდგა. მოულოდნელმა განაჩენმა
თავზარი დასცა მას...

სასამართლოს დარბაზი ნელნელა დაიწალა.

„ავაზაკები“ ციხისკენ მიჰყავთ.

— ხედავ, ჩან-ცხი, რას გვიშვრებიან? — ჰკითხა სინ-
ხომ: — ჩვენს ქვეყანაში, ჩვენს კარზე ავაზაკობას გვწამებენ
და სიკვდილით გვსჯიან მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩვენი
ჩინური ფიზიონომია არ მოსწონთ!..

— მეგობარო სინ ხო, ძალა აღმართს ხნავს, მთელი
ინდოეთი, ეგვიპტე და კიდევ სხვა ქვეყნები დიდი ხანია,
რაც კენესიან ინგლისის მონობის უღელქვეშ, დიდი ხანია
იომენენ, მაგრამ ამ მოთმინებას ოდესმე საზღვარი დაედებ-
ა, იფეთქებს ხალხის რისხვა და მის ბატონობასაც ბო-
ლო მოედება!

— საყვარელო ჩან-ცხი, მე გულის მიკლავს ის გარე-
ნოება, რომ ისეთი პატიოსანი და სიმართლის მოყვარე
ადამიანი, როგორიც ხარ შენ, რომელსაც მთელი შენი
სიცოცხლე პატიოსან შრომაში გაგიტარებია და ჰალალი
პური გიჭამია, დღეს ჩვენს ქვეყანაში მოსული და გაბა-
ტონებული უცხოელები გასამართლებენ და სიკვდილით
გსჯიან როგორც ავაზაკს! — უთხრა სინ-ხომ და თვალთა-
გან მდინარესავით ცრემლი წამოსქდა.

— ერთი დრო არავის შერჩენია და არც მაგ უც-
ხოელებს შერჩება; დადგება ისეთი დრო, რომ თავიანთ
გულა-ნაბადით პანტაჟენტით მივბოდნენ ჩვენი მიწა-წყლი-
დან! — მიუგო ჩან ცხიმ და ფიქრს მიეცა.

სინ-ხო უსიტყვოდ განაგრძობდა ცრემლის ფრქვევას.

VII. საღრჩობელა.

გათენდა დილა. ახმაურდა მთელი ქალაქი.

ლიხუნ-ჩანგის მოედანზე საღრჩობელაა აღმართული.
აუარებელ ხალხს მოუყრია თავი და მოუთმენელად ელის
სიკვდილით დასასჯელებს.

გაისმა საყვირის ხმა.

მოჰყავთ...

ჩან-ცხი და სინ-ხო მოდიან. სინ-ხო დაღონებულია.

შურისძიება

(ჩინური სურათი)

სცენა, ქუჩა ზღვის პირას. განთიადი... მზე ამოდის... ლანდები მიდი-
მოდიან... დარაჯი ატუხულა კუთხეში — სთვლემს... გუგუნის, ხმაური,
ზუზუნის... სიმღერა... საყვირი...

იუ-იუ. ხრიზანტემა იაფად... (ცხვირში ატაკებს).

დარაჯი. (შეხტება). მესმის მისტერ!.. (თვლებს იუ-
შენეტს — ეარშიყება) ოჰო! იუ-იუ?

იუ-იუ. იქით! ხა! ხა! ხა!

დარაჯი. როგორ-მიბედავ?! ა? იცი მე ვინა ვარ?!
(იჭიმება).

იუ-იუ. ხა! ხა! ხა! ვინა და ქუჩის ყარაული, დარა-
ჯი...

დარაჯი. ჰმ... მე შენ გაჩვენებ... ვის დასცინი? შენ
გომინდანელი ხარ? წამო, დაჭერილი ხარ.

იუ-იუ. გამიშვი!

ჩან-ცხის პირზე კი ღიმილი არ ჰქრება. ის დასცინის თა-
ვის ჯალათებს, მათს უდიერობას, უსამართლობას. გზის
პირად ჩამწკრივებულ ხალხს ათვალთვრებს და მხნედ აბი-
ჯებს წინ, თითქო სახრჩობელაზე კი არა, სალხენად მიჰ-
ყავთო.

უდანაშაულოდ, უბრალოდ უსპობენ სიცოცხლეს,
ჰკლავენ, და ის კი ღიმილით ეგებება სიკვდილს... მას
სწამს, რომ დღეს ქვეყანაზე გამეფებული უსამართლობა
ხეალ მოისპობა, დაითრგუნება, ყველგან სიმართლე გამე-
ფდება, სიმართლის ხმა გაისმის კიდე-კიდე მდე და მაშინ
თავისუფლად ამოისუნთქავს ჩაგრული კაცობრიობა...

მივიდნენ სახრჩობელასთან.

შოტლანდიელმა ჯალათმა სახრჩობელის თოკები გა-
ასწორა, სინ-ხო ახლო მიიყვანა და ყულფი წამოაცვა კი-
სერზე.

— ძირს მშრომელი ხალხის მტრები! — შესძახა ჩან-
ცხიმ.

— მშვიდობით, ჩან-ცხი! — დაიძახა მან და დაეკიდა
ჰაერში, რამდენიმე წამი ფეხებს აუარებდა.

ჯალათმა ფეხებიდან ჩამოსწია ძირს და სინ-ხოც და-
წყნარდა, აღარ იძვროდა.

აქამდე მოღიმარი ჩან-ცხი საშინლად აღელდა, ეცა-
და თოკის გაწყვეტას, რომლითაც მას ხელები ჰქონდა
ზურგზე შეკრული, მაგრამ ამაოდ.

— საზიზარო ჯალათო! — შესძახა მან და ისეთი
სიძლიერით ეკვეთა, რომ კინალამ ძირს გადმოაგდო იგი.

ჯალათმა ხელის კვრით მოიშორა იგი, დაავლო
მოკლე კეტს ხელი, რომელიც მხად ჰქონდა ყოველ შემ-
თხვევისათვის და სამჯერ ზედი-ზედ დასცხო გულში.

ჩან-ცხიმ პასუხად წიხლი ამოჰკრა, რასაც მოჰყვა
კეტით ცემა.

თავგაჩეხილი ჩან-ცხი წაიქცა. ჯალათმა ათიოდე
დაკვრა კიდევ უთავაზა, კისერზე ყულფი წამოაცვა და
ცოცხალ-მკვდარი ჩან-ცხი სინ-ხოს გვერდზე დაეკიდა.

— ძაღლებს ძაღლური სიკვდილი! — დაიძახა ჯალათმა
და კმაყოფილებით შეხედა ჰაერში დაკიდებულ უსიცო-
ცხლო გვამებს...

ნიკო ასლამაზაშვილი.

დარაჯი. მე შენ... (მუშტებს აღმართავს).

მეზღვაური. (გამოივლის) ჰეი, პოლისმენ? სადაა
აქ...

იუ-იუ. ყვავილები არ გინდა, იუნგა?

მეზღვაური. (უღიმის, ნიკაპზე ხელს უსვამს) რა
ღირს?

იუ-იუ. ერთი ცენტი...

დარაჯი. (ქალს ეფარება) რას მიბრძანებთ მეზღვა-
ურო?

მეზღვაური. რასა და... (ხელს ჰკრავს — ქალს ელა-
პარაკება — დარაჯი იქით სდგას, ქეჩოს იფხანს).

იუ-იუ. აი ლოტოსი... ნახევარი სუ ღირს... (უბ-
ნევს...)

მეზღვაური. აჰა... (ფულს აძლევს) აქაური ხარ?

იუ-იუ. არა... ლიო-სუდან. აქვეა, პატარა სოფელი.
მეზღვაური. მერე ჩამოიარე ნავთსადგურში და...
(ეხვევა...)

იუ-იუ. აჰ! (სილას ჰკრავს—გარბის. გამოუდგება).

დარაჯი. წინ (გამოეჭიმება) რას მიბრძანებთ?

მეზღვაური. აი რას!.. (მუშტს არტყავს, აგდებს).

დარაჯი. მესმის! (წამოჯდება—ხელს აუღებს).

მეზღვაური. ჰმ... ყვითელი ძაღლები... მე თქვენ გი-
ჩვენებთ!.. სადაა აქ კომენდანტურა?

დარაჯი. (ადგება) მესმის!.. აგერა აიმ ქუჩას რომ
შეუხვევ, მერე აქეთ მოტრიალდები და შეხვალ...

მეზღვაური. აბა ერთი ამას უსუნე!.. (მუშტი ცხვირ-
თან... გადის...)

დარაჯი. (ცხვირს იწევს). სისხლის სუნი აქვს... (მუ-
ქარა...)

მეზღვაური. (შემობრუნდება) რაო?!

დარაჯი. რა კარგი ვაჟაკია მეთქი!.. (უკან იწევს
—შიშით).

მეზღვაური. ხმა!.. (ეს შეხტება, შაშით—ის გადის,
პაუზა...)

დარაჯი. იუ-იუ... (გამოუდგება: უკან იწევს), აჰ, იქ
უფლება არა მაქვს, უცხოელთა უბანია... (ამ დროს რიქ-
შას ხელის ეტლით შემოჰყავს მისტერი—მის წინ მოიხ-
რება...)

მისტერი. რიქშა, შესდექი! (გადმოდის—ხვნეშით)
უჰ, რა დავიღალე... პოლისმენ!

დარაჯი. რას მიბრძანებთ მისტერ?

მისტერი. რასა და... (ფეხზე ანიშნებს...) გამიხსნია..
შეშინებ... მტერიც გამიწმინდე...

დარაჯი. ეხლავე... (უკრავს. ქუდით უწმენდს...)

მისტერი. ზღვაზე ნისლია... ცაზე ღრუბელი,—

როგორცა ვხედავ, ფუძე მერყევა...

სჯობს აბარგება... აქ კარგს ნუ ველი,—

ვგრძნობ რომ შარვალიც აქ დამეხვევა...

(ღურბინდით იყურება ირგვლივ—მიდის).

რიქშა. მისტერ ჩემი ქირა?

მისტერი. რაო?!

რიქშა. ორი საათია გატარებთ, და, ქირა...

მისტერი. აი ქირა!.. (შოლტს სცემს...)

რიქშა. მისტერ, ნუ დაიდებთ ჩემ ცოდვას... ამით
ვანახავ მოხუც დედ მამას, დაპატიმრებულ და დასჯილ
ძმათა შვილებს...

მისტერი. როგორა ბედავ თხოვნას?! (სცემს).

რიქშა. მისტერ! (ფეხქვეშ ჩაუვარდება).

მისტერი. ჰეი, პოლისმენ! (ფეხს ამოჰკრავს რიქშას).

დარაჯი. აი, აი... (სცემს).

რიქშა. ჩემი ქირა... ჩემი ქირა...

დარაჯი. დაჩუმდი! ნუ აწუხებ მისტერს...

რიქშა. ნეტა შენ რაღადა მცემ, —

რისთვის ემზრობი სხვასა?

ახალ, მძლავრი ჩინეთის, —

შენც იხილავ რისხვასა!..

დარაჯი. აბა მე რა, მე რა ვქნა?—

აი მისტერ, მისტერი...

რიქშა. უნდა გამოფხიზლდე, ეგ

არის ორთავეს მტერი...

მისტერი. რაო?! აჯანყება?! რევოლუცია?! (გასძა-
ხებს) ჰაუ, კაპიტან! მეზღვაურები აქ მალე! (მიდის—წინ
იუ-იუ შემოხვდება).

იუ-იუ. ო, მისტერ, ყვავილები, —

იაფად... ხრიზანტემა...

გამბრუი სურნელებით, —

ყნისვას ნაზად ეცემა...

(მღერა... კეკლუცობა... (იეკცა...))

მისტერი. ო, გეიშა?! აი შენ კი მოგცემ ქირას...
(სურს მოეხვიოს...)

იუ-იუ. ო, მისტერ, უკაცრავად, —

ბევრი მოგიწოდია...

შენს მოსვლას ჩემთან, ავად, —

დასჭირდება ომია...

(გაუსხლტებ).

მისტერი. ხა! ხა! ხა!.. (მიიწევს—წინ მეზღვაური
გამოეჭიმება).

მეზღვაური. მზად, ვარ!..

მისტერი. გაიყვან! (რიქშაზე მიუთითებს).

მეზღვაური. მესმის! (მივა). მომყე!

დარაჯი. წამო! ძალად ეწევა).

რიქშა. ო, აღსდექი ჩინეთო, —

მტრებზე აღანთე ალი!

გაჰფანტე უკუნეთი, —

დაჰკა! შეები ძალიო!.. (სასოწარკვეთილი შე-
ჰყვირებს. გაუსხლტება—დანას იძრობს, —თითს იჭრის და-
კედელზე სწერავს თავისი სისხლით: „შურისძიება“).

დარაჯი. ჰმ!.. თითი მოიჭრა?!

რიქშა. შურისძიება! (დარაჯი და მეზღვაური აქეთ-
იქით ამოუდგებიან).

მისტერი. ხა! ხა! ხა!..

იუ-იუ. აჰ, იუ-ტინ?! საყვარელო იუ-ტინ! ეგ შენა-
ხარ? რა ჰქენი?! (იცნობს—მივარდება, ეხვევა).

რიქშა. ო, ჩემო იუ-იუ! კმარა მონობა! წინ! იარა-
ღი ხელში!..

იუ-იუ. იუ-ტინ! იუ-ტინ!.. (სტირის...)

რიქშა. იუ-იუ!.. ვიდრე მზე მეორედ ამოვა, აღბად-
ამ თავს მოაშორებს ჯალათი ტანს და, გახსოვდეს:
შ...უ...რ...ი...ს...ძ...ი...ე...ბ...ა... (რა გაჰყავთ—იგრგვინებს,
ბინდდება... იელვებს... შემოდინ ჩინელთა ლანდები...
ისმის სროლის ხმა, ჯარის მოახლოების გუგუნო... მის-
ტერი გაქცევის პოზაზეა... ესენი შეტევაზე... იუ-იუ ხე-
ლებს გაიწვდის რიქშაზე—ყვავილებით...)

ყველა. ჩინეთის ხალხო! აღსდექი ჩეზე! —

და, წინ გასწიე, სიმღერით მზეზე!..

(აპოთეოზი. ზუზუნო...)

ფ ა რ დ ა.

სეზმან ერთაწმინდელი

დახმარება

პიესა ერთ-მოქმედებათ

მომხდელი პირები.

1. მიხაელი.
2. ფერნანდო.
3. როზა.
4. პიეტრო.
5. ემილი.
6. პაული.
7. ლიზა.
8. იაკოვი.
9. კარლი.

რუმინეთის ციხეებში გამომწყვდეულია არა ერთი და ორი ათასი რევოლუციონერი. მათ სტანჯავენ, აწამებენ, ამშვევენ. გაუსამართლებლად ზოცავენ. თითქმის ყოველდღიურ მოვლენად გადაიქცა მოკვლა პოლიტიკურ პატიმრებისა „გაქცევის ცდის დროს“. რუმინეთის მთავრობა პატიმარზე იღებს დღეში 9-11 ლეის (რუმ. ფული) იმ დროს როცა მჭადი კილოგრამი (2 ნახ. გირვ.) ღირს 12 ლეი ამათ არ სჯერდებიან და მცირე ულუფის ნაწილს ციხეების უფროსები თავის სასარგებლოდ ითვისებენ. ყოველი პატიმარი მოქალაქის ვალია დაეხმაროს ბურჟუაზიის საპატიმროში გამომწყვდეულ რევოლუციონერებს.

რუმინეთის სატახტო ქალაქის კომუნისტურ ორგანიზაციის საიდუმლო ოთახი. ამხანაგები მაგიდის გარშემო სხედან დაღონება ეტყობათ. ემილი ფეხზეა.

გამოხვლა პირველი.

ემილი: (განრისებული ბოლთასა სცემს ოთახში) უხ, სადაგლები... უხ, მაგათი...

ფერნანდო: რა გზას დავადგეთ ძმებო? გვიანდება, თუ დღესვე არ დავითანხმეთ ვეჭილი რიხტერი, სასამართლოში საქმეს წავაგებთ და ამხ. კოსტას სიკვდილით დასჯას გადაწყვეტენ.

როზა: საშინელია ჩვენი მდგომარეობა... წყვეული რიხტერი... სად ვიშოვნოთ ათი ათასი ლეი, სად? ვფიქრობ და ლამის არის შუბლი გამისკდეს!

ემილი: ფული, ფული, საოხრო ფული!..

მიხაელი: როგორ არ გამოხვალ წონასწორობიდან, როცა ადამიანის სიცოცხლის საკითხს ფულით შესყიდული ვეჭილ რიხტერის სიტყვები სწყვეტენ და არა სიმართლე...

ფერნანდო: შენ ეგა სთქვი და... მისცემ ფულს ილაპარაკებს, ქვას გახეთქავს, რკინას გააღებოხს... არა და არ ენაღვლება სახრჩობელაზე ვის აიყვანენ... ფუი!

მიხაელი: ნეტავი შემეძლოს ვეჭილობა...

ფერნანდო: გინდაც შეგეძლოს, ვინ მიგიშვებს. კომუნისტი ხარ, პირიქით საბრალმდებლო სკამზე პატიმართან მოგათავსებენ... ეხ...

ემილი: უხ, მაგათი სული... მაგათი...

როზა: ამხანაგებო ასე არ ივარგებს... დრო მიდის. ვეჭილს ფული ვუშოვოთ თორემ, როგორც უთქვამს ამაღამ ვენაში წავა.

ემილი: არ უნდა წავიდეს რიხტერი... იმაზე და მოკიდებული ჩვენი კოსტას ბედი...

მიხაელი: ნუ თუ ყველა საშუალებანი ამოსწურეთ? ამხ. ფერნანდო, ხომ აუხსენი ვეჭილს, ხომ დაჰპირდი?!

ფერნანდო: ძმაო მიხაელ, ბევრი ვეხვეწე, ვეშუღარე, მაგრამ არ გადავიდა...

როზა: მაინც რამდენი ითხოვა ეხლავე?

ემილი: უხ, მაგისი...

ფერნანდო: ნახევარი...

ემილი: თუ კოსტას რამე დაუშავდა. ვფიცავ მარჯვენას დღეს დავუბნელებ იმ ოხერ რიხტერს. საცა იქნება მივაგნებ...

მიხაელი: ნუ სულელობ. მიტო! ეხლაც ძლიერ კისრულობენ ბურჟუაზიული ინტელიგენტები კომუნისტების დაცვას და მაგითი ხო ყველას შემოვიფრთხობთ... ეხლა ფულითაც ძლიერ ვიყილივით...

ფერნანდო: ემილ შენი ასეთი ქცევა ჩვენთვის დათვური სამსახური გამოვა... უნდა დაფიქრდე... გამოცდილება გაკლია...

ემილი: მაშ რა ვქნათ როცა ყველა გზები გვეკრება?..

როზა: მართალია ჩემო ძმაო. მაგრამ რა ვუყოთ თუკი...

მიხაელი: მე კიდევ იმედი მაქვს პიეტროსი, ის მოხერხებულის კაცია... იქნებ დაიყოლიოს. მესამედს რამენაირად ვუშოვით... დანარჩენს შემდეგ მივახლით.

ფერნანდო: მივახლით!!.. სადა გვაქს ის მესამედიც... არის?

ემილი: უხ, მაგათი სისხლი დავლიე... მაგათი.

მიხაელი: სოციალ დემოკრატებთან გავგზავნე ჩვენი პაული... იქნებ ეხლა მაინც დაგვეხმარონ და ფული გვასესხონ...

ფერნანდო: მერე გჯერა, რომ ეგ მოღალატეები დაგვებ მარებიან? ნამეტნავად, გაჯაშუშებული პანაიტი...

როზა: არ ვიცი ეხლა რას გვიპასუხებენ... იქნებ დაფიქრდენ... მაგრამ გულში რომ უხარიანთ ეს თავისთავად ცხადია.

ემილი: იუდა პანაიოტი არ იყო, რომ შარშან ჩვენი ამხ. რომანი დააჭერინა პოლიციას კრებაზე მის წინააღმდეგ გალაშქრების გამო. მაგათი იქელი არ უნდა გვექონდეს... არა...

ფერნანდო: პირიქით ჯაშუშობენ...

მიხაელი: მაინც ვნახოთ... იქნებ ეხლა...

როზა: (როზა კითხულობს ამხ. კოსტას მიერ ციხიდან გამოგზავნილ წერილს) „ამხანაგებო ჩემი ხსნა თქვენს ხელთაა... იმედია ეცდებით... საშინელი პირობებია ციხეში... სიტყვით აუწერელი. თუ არაფერი გამოვიდა და დავიღუბე, გთხოვთ ჩემს ცოლ-შვილს აღმოუჩინოთ დახმარება... მტკიცედ იყავით, იბრძოლეთ... თქვენი ძა კოსტა (ყველა დაღონებულია).

ემილი: აღარ შეიძლება ცდა. გამიშვით სულ სხვა გზით მოგვანახე გამოსვალს.

ფერნანდო: სთქვი რა გზით, იქნებ კარგია...

ემილი: ნუ მკითხავთ. ან ფულს გავაჩენ ან დავიკარგები მე ასე ყოფნა არ შემიძლია. (აღგება, კარისაკენ გაემართება).

მიხაელი: გადარეული ხარ ბიჭო! დადექი...

როზა: რატომ იცი ატეცება, არა სჯობია გვითხრა სად მიდიხარ!

ფერნანდო: მე რომ ამის ხასიათი ვიცი ერთ სკანდალს გადაგვიკიდებს.

ემილი: მაშ გეტყვი... წავალ გავტეხავ მალაზიას, სალაროს...

ყველანი: ა, ა... ეგენი არ იყოს... არ გვინდა მაგისტანა გზით მოპოვებული ფული.

როზა: ცოტა ადრე რომ გაგვეგო თუ როდის აპირობდა ფაშისტური მთავრობა კოსტას გასამართლებას უფრო ადრე მოვითხოვდით ჩვენი ამხანაგებისაგან შემოწირულობათა შეგროვებას, მაგრამ ესეა რა გაეწყობა...

მიხაელი: განგებ მოგვიწყეს, რომ დახმარება ვერ მოვასწროთ.

ემილი: ვილა ცოლის... სსს (პირზე ხელაფარებული მივა კარებთან, ყურს უგდებს გაისმის სამჯერ კაკუნი) რომელი ხარ?

პაული: (კულისებში) მე ვარ, პაული! (პაული შემოდის)

გამოსვლა მეორე.

მიხაელი: რა ქენი პაულ, იშოვე?

პაული: უარი მითხრეს...

ფერნანდო: აკი ვსთქვი იმათგან, სიკეთეს ნუ ველით მეც თქი.

მიხაელი: პანაიტი ნახე?

პაული: ყველა... რაც დასთესეთ იმას იმკითო. დაც, ნეაკი გაბედეს...

ემილი: უხ, მაგათი!..

როზა: იუდეები... ჩვენვე გვამტყუნებენ... საცა არის კოსტას ცოლი მოვა საწყალს რა პასუხი გავცეთ. შეიშლება ჭკუაზე კი შეიშალოს...

მიხაელი: ბერლინიდანაც არავითარი პასუხი არ არის. ფერნანდო, ხომ იკითხე ფოსტაში, ან მისამართი ხომ არ აერიათ?

ფერნანდო: არა მგონია, გარკვევით მივსწერე. დღეს ბარემ ოცჯერ მაინც შევიარე საფოსტო კანტო რაში... მაგრამ ამაოდ.

პაული: ანხანაგი იტყუება და ჩვენ კი შველა არ შეგვიძლია... ვაი ასეთ ყოფას!

როზა: როდემდის, როდემდის?

ფერნანდო: არა ძმებო, ჩვენ ქვეყანაში გაჩერება აღარა ღირს... უნდა ავიბარგოთ და მუშურ გლეხურ სამშობლოში გადავიდეთ...

ემილი: მაინც, რომ იქ ჩვენი ხმის გამცემი არავინ იქნება. იქ მუშის და გლეხისაა ყველაფერი.

მიხაელი: სულმდაბლობა რევოლუციონერებს არ შეშვენიოთ. თუ კეთილი ცხოვრება მოგენატრათ სოციალ-დემოკრატიზმად, ჯაშუშებად დაუდევით ფაშისტურ მთავრობას და აქაც იპარფაშებთ. სიმტკიცე გვჭირია... იქ საბჭოთა ქვეყანაში თავისუფლება დიდი გაჭირვებით, მოთმინებით და სისხლით არის მოპოვებული და არა მართო ნატვრით.

ფერნანდო: ეხ, ჩემო მიხაელ, იტყვი კაცი, როცა ასეთ ყოფაში ჩავარდები... გვეპატიება... განა თუ

არ უნდა ვითმინოთ და ვიბრძოლოთ... ვიბრძოლოთ და კიდევ გავიმარჯვებთ.

როზა: | გავიმარჯვებთ მაშ არ გავიმარჯვებთ ახლოა
პაული: | დრო განკითხვისა.

ემილი: მაშინ ნახონ თავისი სეირი... ერთბაშად მოვთხოვთ... არ ვუხატოვებთ...

მიხაელი: ეხლა ჩემო მეგობრებო მარტონი არა ვართ. ჩვენ გარშემო მეგობრები მეტი გვყავს ამ ჟამად, ვიდრე მტრები, მაგრამ მტერი შეიარაღებულია ჩვენ კი არა... გარდა, ამისა მთელი ქვეყნიერებაზე მუშათა კლასი ჩვენ გვემხრობა.

პაული: მიხაელი მართალია! ამაზე მეტად ხომ ვერ დავგტანჯავენ ვაი მათ რომ ხვალინდელი დღე თავზე დაატყდებათ... ჩვენ კიდევ ავიტანთ მოვითმენთ... და მერე. რისხვად დავატყდებით.

ემილი: ეგ ყველაფერი კარგი მაგრამ მთავარი... ფული ფული! მომეცით ნება ავაფეთქებ სასამართლოს.

ფერნანდო: ჭკუა გიხურს გეუბნები... რას მიქვია სასამართლოს აფეთქება... შენ გგონია სხვაგან ვერ გასამართლებენ? უფრო მეტის სისასტიკით ჩემო ემილ...

ემილი: სუ, ვილა ცოლის. (მივა კარებთან. ისმის სამჯერ კაკუნი.) რომელია?

პიეტრო: (კულისებში) მე ვარ, ემილ, გამიღე!

ემილი: პიეტრო! (კარს გაუღებს).

გამოსვლა მესამე.

პიეტრო: პა, რას დაღონებულხართ? ვიშოვე ცოტა რამ..

ყველანი: მართლა?

მიხაელი: მაინც რამდენი?

პიეტრო: ათას რვაასი ლეი... აი ფულიც?

ემილი: დანარჩენს რა ვუყოთ?

პიეტრო: იმედი მაქვს ხვალ დილის ათ-თერთმეტ საათისათვის დანარჩენსაც ვიშოვი!

ყველანი: როგორ, საიდან?

პიეტრო: (სიცილით) ხე, ხე!.. საიდან გგონიათ? ბურჟუები კი არ მომცემდნ... ჩვენი, ისევ ჩვენი ძმები და დები მუშები. (სერიოზიულად), მუშათა უბანში ვიყავი, შევაგროვე ახალგაზრდობა აფუხსენი კოსტას საქმე და მოვდევ მთელ ქალაქს. 3 საათის განმავლობაში მომიტანეს ფული და ეხლაც გაცხოველებული აგროვებენ...

როზა: ყოჩაღ პიეტრო, აი ნამდვილი გამოსავალი...

პიეტრო: ჩემს მაგივრად იაკობი წავიდა რიხტერთან ის ჩემზე ნასწავლია და უფრო ჯეროვანად მიუდგება საკითხს. მე კი ვარჩიე ფულის შეგროვებას შევდგომოდი!

ემილი: კარგიც გიქნია ასეც უნდოდა. წავიდეთ მეც და გეხმარები.

პიეტრო: წავიდეთ ემილ! გაემართებიან კარებისაკენს. ამ დროს მოისმის სამჯერ კაკუნი) ვილა ცოლის! (აფუარება კარებს) რომელი ხარ?

იაკობი: (კულისებებიდან) მე ვარ იაკობი! (შემოდის იაკობი)

გამოსვლა მეოთხე.

ყველანი: დათანხმდა თუ არა, რას ამბობს?

იაკობი: უარზეა... რკინის გზის ბილეთი ააღებინა ამაღამ მიდის... ოხ!

ყველანი: მიდის?!

პიეტრო: სად უნდა წავიდეს, ვინ გაუშვებს, ფული უნდა? — მიიღოს ვუშოვნით. ფერნანდო უნდა რამენაო რად ეცადე, თვალისა არ გამოგეპაროს ვეკილი, მე და ემილი კი ქვას გავხეთქავთ დედამიწას ავაბრუნებთ და ფულს, მაინც გავაჩენთ. ჰაი დედასა! წამო დროს ნუ ვკარგავთ..

მიხაელი: ეცადეთ ყმაწვილებო... მოიცა პიეტრო ფოსტაში შეირბინეთ იკითხეთ ფერნანდოს სახელობაზე ხომ არაფერია მოსული.

ფერნანდო: წამო იაკობ მე და შენ ვეკილს ვუთვალთვალოთ.

როზა: ამხანაგებო თქვენი ჭირივე ეცადეთ, ეცადეთ... დაიჭირეთ ავტო თუ სადმე წავიდეს და გაიგეთ, არ დაჰკარგოთ. (მიხაელი ზის და სწერს. ფერნანდო და იაკობი ემზადებიან გასასვლელად. ისმის ხმაური).

იაკობი: რა ამბავია, თავს ხომ არ გვესხმიან! ჩქარა იარალი! (ყველა მოემზადება მტრის დასახვედრათ. ისმის სიხარულის ხმები).

მიხაელი: არაფერი მესმის.

როზა: ჩვენები არიან ვგონებ. (ხმები მოახლოვდნენ).

ემილი: (კულისებიდან) მიხაელ კარი გაგვიღე!

გამოსვლა მეხუთე.

(კარს უღებენ) გვეშველა ამხანაგებო! გვაქვს ფული! შემოდიან კარლი, პეტრო, ლიზა).

ყველანი: საიდან როგორ?

კარლი: ჩვენი ძმებისაგან... საბჭოთა საქართველოდან... რემედას-ის თბილისის ორგანიზაცია გვიგზავნის...

ყველანი: გაუმარჯოს საბჭოთა კავშირს.

როზა: ვენაცვალე მათ! აი დახმარება!

ლიზა: მაშ ჩემი კოსტა ცოცხალი იქნება. ლიზა რა ბედნერი ვარ!

მიხაელი: ეხლა ფიქრი არაა.. დავიხსნით ძვირფას ხელმძღვანელს, ჩვენს ბელადს კოსტას.

პაული: როგორია, ა? ემილ ხომ გაიგე რომ მარტონი არა ვართ? მუშა-მოსამსახურეთა შორის კაპიკობით შეგროვილმა დახმარებამ იხსნა მრავალი რევოლუციონერი, მათი ოჯახები და აი დღეს კიდევ ჩვენი საყვარელი კოსტაც.

კარლი: აი. წერილიც, წავიკითხოთ.

ყველანი: წავიკითხოთ, წავიკითხოთ!

მიხაელი: (კითხულობს წერილს, დანარჩენები შიგ იყურებიან) „სალამი ბუქარესტელ ამხანაგებს, კომუნიზმისათვის მებრძოლთ, ჩვენს მეგობრებს“.

ემილი: გესმით ჩვენს მეგობრებსო!..

მიხაელი: „ძვირფასო ამხანაგებო, მიიღეთ თბილისის რე-

მედისის ორგანიზაციის გულმზურვალე სალამი. გისურვებთ გამარჯვებას. სალამი გადაეცით ჩვენს ძმებს, რომლებიც იტანჯებიან ბურჟუაზიის ციხეებში. მიიღეთ ჩვენი დახმარება. ვგზავნით ჯერჯერობით ათი ათას მანეთს. გახსოვდეთ, რომ ჩვენი სახით ყოველთვის მეგობრები და თანამებრძოლნი გყვართ. ანგრეთ ფაშიზმი, გაუმარჯოს მსოფლიო რევოლუციას! გაუმარჯოს კომუნიზმს!

კომუნისტური სალამით რემედას-ის თბილისის კომიტეტი.

ყველანი: (ტაშს უკრავენ, უსაზღვრო სიხარული და აღტაცება) გაუმარჯოს საბჭოთა ქვეყანას! ძირს ფაშიზმი!

მიხაელი: გასწი ემილ, იფრინე, იფრინე, შენც გაჰყევ პიეტრო, წაუღეთ ფული ვეკილ რიხტერს, მიეცით. დეე, გაძღეს მისი თვლები ფულით ოლონდ კოსტა ისევ მალე, ჩვენს რიგებში ვიხილოთ!

როზა: (ეხვევა ლიზას) ლიზა, თავბრუ მესხმის... მე დღეს ახლად დავიბადე.

ლიზა: (სიხარულის ცრემლებს აფრქვევს) მეც ჩემო როზა, მეც... ყველანი!

ემილი: წავალ ოლონდ ერთხელ, მხოლოდ ერთხელ კიდევ, დაბალ ხმაზე ვიმღეროთ საყვარელი ჰიმნი „ინტერნაციონალი“ შერე თუნდაც მარტო მე გავალ ფაშიზმის წინააღმდეგ.

მიხაელი: შენ კი ფერნანდო დასწერე პასუხი.

ფერნანდო: პასუხს დავსწერ ცეცხლიდან... პასუხს კომუნისტურ.. ვუსურვებ დღეგრძელობას...

ემილი: (იწყებს „ინტერნაციონალის“ სიმღერას, სხვები აჰყვებიან. ემილი უბიდან გამოიღებს წითელ დროშას და გაშლის. ფერნანდო აღტაცებული სწერს, ემჩნევა პოეტური გატაცება) აღსდექ მშვიერო წამებულო.

მუშებო მთელი ქვეყნისა
ლეღავს გონება, მზად არს გული
დაანთოს ცეცხლი ბრძოლისა.
ჩაგრულ სამყაროს ხავს მოდებულს
მოვთხროთ ჩვენ ძირ ფესვიანად.
ჩვენ ჩვენ ქვეყანას შევქმით ახალს,
არარას გავხდით სვიანად.

ეს არს ჩვენი მეღვარი
გარდამწყვეტი ბრძოლა
ინტერნაციონალში
ჰპოებს შეგებას ყველა!

ემილი: პიეტრო წავიდეთ ჯოჯხეთისაკ არ შეშინია!

პიეტრო: იმღერეთ ამხანაგებო. დადგება დრო როცა ეს სიმღერა შეარყევს ბუქარესტის ქუჩებს და ძირს დაამხოვს ჯალათთა ხროვას! (გავლენ ორივე, სიმღერა გრძელდება).

ფ ა რ დ ა.

აღ. მამულაიშვილი.

ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებში

რა ხდება რუმინეთში

როგორია რუმინეთის ინტელიგენციის ბრძოლა თეორი ტერორის საშინელი აღვირახსნილობის წინააღმდეგ?

პანაიტ ისტრატი *)
ცნობილი რუმინელი მწერალი

სამწუხაროდ და სავალალოდ სრულიად უმნიშვნელო... შეუძლებელია მასზე ყურადღების შეჩერება, რადგანაც ის ფაქტიურად არ არსებობს!

კიდევ მეტი, ომის შემდეგ პერიოდში რუმინეთის გამოჩენილ საზოგადო მოღვაწეების შესახებ შეიძლება აღინიშნოს შემდეგი: იმის და მიზეზებით თუ რამდენად სუსტდებოდა მუშათა კლასი, ვითარდებოდა დათმობები, და ფრთებს შლიდნენ რევოლუტ. ჯალათები ფაშიზმის ყველაზე უსა. შინელეს მომენტებში, ჩვენ ვხედავთ მხოლოდ ერთად-ერთ კაცს, რომელიც მზად იყო ცეცხლითა და მახვილით შეიარაღებულ ფაშისტურ ბანდებს შეებოდა სამკვდრო-სასიცოცხლოდ. ეს კაცი იყო—უდიდესი და უპატიოსნესი მოხუცი, რუმინეთის მოქალაქის უფლების დამცველი ლიგის მდივანი კოსტა-ფორუ.

მეორე კი—რომელმაც ყველაფერი გააკეთა რაც კი შესაძლო იყო, გახლდათ ვეკილი და პუბლიცისტი, გენერალ კოევის შვილი ნ. დ. კოევი, რომელიც ამავე დროს იყო შეუდარებელი და უნიჭიერესი პოლემისტი. მისი ორგანო „ფაკლა“ სრულიად მიემხრო დაჩაგრულთა და ტვირთმძიმეთ, ის აშკარად ებრძოდა ტერორს, ცენზურას, ხელისუფლების აგენტებს, ბოლოს ის შეიპყრეს და 18 თვით საპატიმროში მოათავსეს.

აი როგორია ფაქტა? რუმინეთის ინტელიგენციის სრულ უმოქმედობას აქვს თავისი ახსნა-განმარტება, რაც გამოიხატება უსუსურ სიმხდალეში, მოკრძალებაში იმ პირობითა მიმართ, რომლებიც რუმინეთის მუშათა და რევოლუციონურ გლეხკაცობის სისხლში სცურავენ და იხდიან თავიანთ გამარჯვების მეჯლისებს.

აპატიეთ, ერწმუნეთ თქვენ მათ... თქვენ საუკუნის გამირები ხართ რომლის ღირსი არ შეიძლება ყველა გახდეს...

პანაიტ ისტრატი.

კაპიტალის საპატიმროების ჯურღმულეებიდან

ჩვენ ბევრი არაფერი ვიცით კაპიტალისტურ ქვეყნების ციხეების ცხოვრებიდან. რკინის ხარხებებით დაბანდულ სარკმლებიდან და ქვის უზარმაზარ რუხ კედლებიდან დრო გამოშვებით აღწევს ჩვენამდე წერილები, რომლებსაც სწერენ სიფრიფანაზე, ხალათის ნაგლეჯზე ან ფეხზე დასახვებზე ჩერებზე. ჩვენ ძლიერ ცოტა ვიცით კაპიტალისტურ ქვეყნების ქვის ტომრების საკირეში მოქცეულ საუკეთესო რევოლუციონერების სულიერ მდგომარეობის შესახებ, ჩვენ არც ის ვიცით საკმაოდ, თუ რას

*) ისტრატი ცნობილი რუმინელი მწერალია. მას უკვე იცნობს მთელი მსოფლიო, ამ უნიჭიერეს მწერალს, რომელსაც არა ერთი და ორი შესანიშნავი ნაწარმოები მოეპოვება ადარებენ თანამედროვე რუსეთის ბუმბერაზ მწერალს მ. გორკის და მეტ სახელად უწოდებენ ბალკანეთის გორკის. ისტრატი ამას წინად საქართველოსაც ესტუმრა.

რედ.

ფიქრობს, ან რა ტანჯვებს განიცდის ადამიანი, რომელსაც რამდენიმე წელი აქვს მისჯილი და იტანს საშინელ ფიზიკურსა და ზნეობრივ ტანჯვებს.

ამიტომ ჩვენთვის ცხოველ ინტერესს წარმოადგენს მათი ხელით დაწერილი წერილი, ჩვენ ხელთ ჩაგვივარდა გერმანულ ჟურნალ „როტე ხელფერი“-ს რედაქციის მიერ შეგროვილი პოლიტ.პატიმრების წერილები რომლებიც აქვე მოგვყავს უცვლელად.

იაკობ კეტემანი: „რადგანაც მე ვერასოდეს ვერ ვაწვდი ჟურნალ-გაზეთებში საპატიმრო ბრუხზალის საკნების აღწერას, მე თვით მინდა დავასურათო ის რათა ნათელი წარმოდგენა ექნეს ჩვენს მკითხველებს, თუ როგორ ქვის ტომრებში აგდებენ ჩვენი საუკუნის „კულტურული“ სახელმწიფოს ბრწყინვალე წარმომადგენლები თავიანთ პატიმრებს. ციხის საკანი ჩვეულებრივად არ აღე-

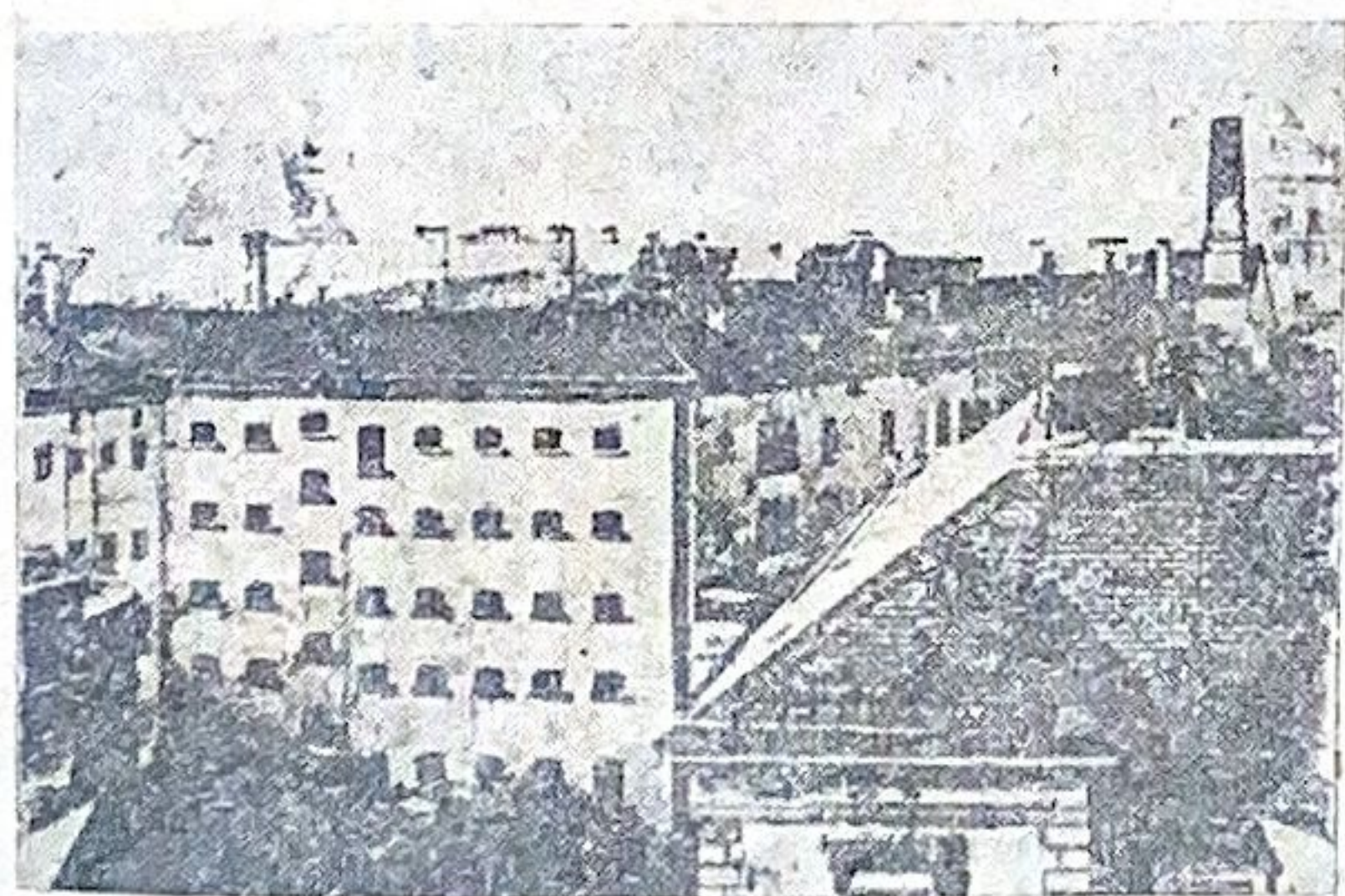
მატება 3—9 კვადრატულ მეტრს სიგრძით 2—3 მეტრ. განით, ხოლო სიმაღლით კი—3 მეტრ.

თანჯარა გამოჭრილია 2—3 მეტრის სიმაღლეზე, ქერთან. იატაკი მოფენილია ლოდი ქვით, კედელი შეთეთებულია. ეს ოთახი წარმოადგენს დასაძინებელს, საპირფარეშოს და სამუშაო განყოფილებასაც კი. საკანის მორთულობას შეადგენს სარკმლის ჩარჩოები, რკინის ხარხები, თივის ლებით და რკინისაგან გაკეთებული სასტუმლოთ. კრაოტი დღისით იკეცება და მიმაგრებულია კედელზე. შემდეგ არის დასაცეცი მაგიდაც სკამი და სკივრი პატიმართა ნივთების შესანახად. ბუნებრივ ზოთხოვი ნივთათა დასაკმაყოფილებლად არის თუჯის ჭურჭელი. გარდა ამისა აქვე სდგას კიდევ ამაზე უარესი ჭურჭელი, რომელშიაც ასხამენ ყოველგვარ უსუფთაო წყალს. ასეთი საშინელი პირობების გადატანა უხდება პატიმრებს მთელი დღეების, თვეებისა და წლების განმავლობაში“.

ლეონგარდ კლინგმან: „საპატიმროში ჩემი საკან-შეცავდა სიგრძით 6, ხოლო განით 4 ნაბიჯს. მთელი დღის განმავლობაში მუშაობით დაქანცული საშინელი ფიქრებით შეპყრობილი მივეგდებოდი ღამით ნარზე, მტანჯავდა თავის განუწყვეტელი ტკივილი. ჩემსა და ჩემი ამხანაგების დამამზვიდებელ საშვალეებს წარმოადგენდა მხოლოდ დრო გამოშვებით სახლიდან შემოგზავნილი წერილი, ან რემედისის სექციიდან მიღებული დახმარება, რომლის დროს ჩვენ განვიცდიდით ერთგვარ სულიერ სიმშვიდეს, წუთით გვავიწყდებოდა რომ ვისხედით ციხის ჩუმ საკანში, სადაც თვალებში შემოგვცქეროდა შავი სიკვდილი“.

კარლ გრუნერტი: „მე საპატიმროში ვზივარ 1923 წ. სანამ დამაპატიმრებდნენ ვიღამაც მიჯაშუშა, მაგრამ მოვასწარი თავის დროზე გაქცევა და ამრიგად ავიცილნე დაპატიმრება. მაგრამ სულ ჩქარა, სწორედ იმ დროს, როცა მე ვიყავი ჩემს ამხანაგებთან მოხდა არჩევნები. ხმის უმი რავლესობით მე ამომირჩიეს თემთა პალატაში. მიუხედავად დევნისა, მე გადავწყვიტე დავსწრებოდი პირველ სხდომას. ჩემი დაპატიმრებისათვის ხელის შეშლის მიზნით მე გამაცილეს მუშათა წრეებმა, რომლის დროს მოხდა შეტაკებები.“

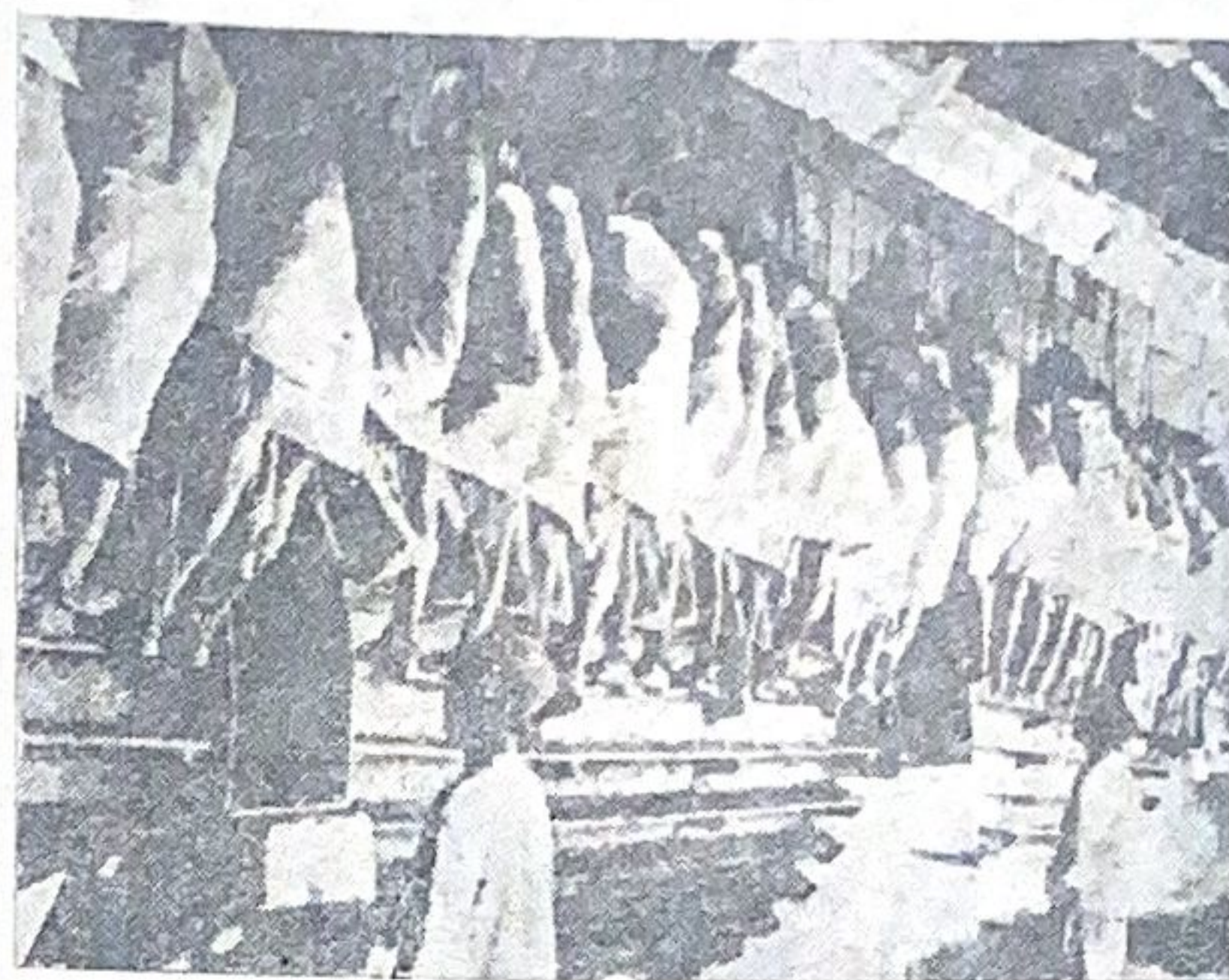
მე ისევ მოვახერხე გაქცევა, ერთი წლის შემდეგ ისევ დამაპატიმრეს რუსეთის გემზე, რომელიც ემზადებოდა გაამგზავრებლად. ექვსი თვის განმავლობაში წინასწარ გამოძიების ქვეშ ყოფნის შემდეგ დაიწყო პროცესი, რომელსაც შედეგად მოყვა ქვის ტომარაში საპი წლის

საპყრობილე ლეიპციგში (გერმანია)

განმავლობაში ჯდომა საკატორლო მუშაობის საშინელ პირობებში“.

რუდი გრეინერი: „ჩვენი საპატიმროს ყველაზე საშინელ პირობას წარმოადგენს ის, რომ ციხის ადმინისტრაცია ღამობს პატიმარში ჩაჭკლას ყოველგვარი სული-

ინდოეთის ციხეებში. წისქვილზე მიჯაჭვული პატიმრები.

ერი მოთხოვნილება. მას აკრძალული აქვს ლიტერატურით სარგებლობა, სულერთია რა ხასიათისაც არ უნდა იყოს ის. სახელმძღვანელოც კი, რომელიც შედგენილია „ესპერანტოს“ შესასწავლად—აკრძალულია, რადგანაც ის ემსახურება კომუნისტურ პროპაგანდას... 8 წლის განმავლობაში მე გამოვსცადე ამ საშინელი ტანჯვების სიმწარე, ციხის სასტიკი რეჟიმი მთელი თავის ძლიერებით გადავიდა ჩემს თავზე, რომელმაც სრულიად გააქარწყლა ჩემი ადამიანური ღირსებები... მართალია მე ასე თუ ისე მოვახერხე განთავისუფლება ამ ბნელ დილეგებიდან, იქ მაინც ბევრი საუკეთესო ამხანაგები სხედან, რომლებიც განწირულნი არიან სასიკვდილოთ, ისინი სულს ღაფავენ სისხლიან ჯალათების ხელში. მათ ერთად-ერთ ნუგეშს წარმოადგენს მხოლოდ რემედისის მოღვაწეობა, რომელიც მთლიანად მიმართულია იქეთკენ, რათა პატიმრებს შეუმსუბუქდეთ კაპიტალთან სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლა და მათი ოჯახების წევრებს მიეცეთ საშვალეა არსებობისა. ამ მტკიცე რწმენით იტანენ რევოლუციისათვის თავდადებული ამხანაგები საშინელ რეჟიმს“...

გ. ბრიულერი: „...მთავარი ის არის, რომ ჩვენ ისევ ჩვენი მეგობრებისა და ნათესავებს შორის ვიმყოფებით. მიუხედავად ამისა და ციხეში არსებული არა ადამიანური, მხეცური რეჟიმისა მძიმე იყო მაინც წამებაში დამეგობრებულ ამხანაგებთან განშორება... ისინი კიდევ დიდხანს იქნებიან ციხის ოთხ კედელთა შორის, ალბათ კიდევ ბევრჯერ გასტანჯავს მათ საპატიმროს ყრუ ყრიაშული... ისინი სხედან ჯოჯოხეთში სრული ამ სიტყვის მნიშვნელობით, რადგანაც სხვა სახელი არა აქვს რა ამ საშინელ სახლს“...

გუსტავ შტრეიდელი: „ციხიდან განთავისუფლების დროს მე მითხრეს, იმისათვის, რომ აქეთ არასოდეს არ დავბრუნდე, სავალდებულოა ცუდ საზოგადოებაში არ ვიტრიალო. ამაზე მე მიუგე, — დღემდის არა ვყოფილვარ ბურჟუაზიულ საზოგადოებაში და არ ვიცი სხვა რომელი

პატიმართა გადასაცვანი რონოდა (გერმანია).

უნდა იყოს ასეთი მეთქი. ჩემმა პასუხმა მეტ ადამიანს გაუგებრობა მოსაუბრე სახელმწიფო მოხელე და მან ბრაზმორევით გამიმეორა, რომ ანტისახელმწიფოებრივ საზოგადოებას წარმოადგენენ კომუნისტური პარტიის წევრები და თუ კი მე მომავალში რაიმე უროი-ერთობა შექნება მათთან მე ისევ „ღირსი“ გავხდები ამ ყოველ „პატიოსანი“, დაწესებულებაში „მობრძანებისა“. დეე, ათასწილად გააუარესონ ციხის პირობები, მე მაინც არა მსცალია ყური მიუგდო ამ ნაძირალების „მეგობრულ რჩევას“.

ო. ბოვეზიციანი: „ჩვენთვის, პოლიტიკურ პატიმრებისათვის უკვე აშკარაა თუ რა დიდ დახმარებას და მზრუნველობას იჩენს ჩვენსა და ჩვენი უმწეო ოჯახებისადმი რემედასი. მისი ყოველდღიური მოღვაწეობა გვიასკეცებს ჩვენ რევოლუციონერ სიმტკიცეს ენერგიას და უშიშრად მზადა ვართ ვებრძოლოთ კიდევ კაპიტალის ჯალათების შემოტევებს.

ციხეში დარჩენილმა ამხანაგებმა დამავალეს მე გადავსცე მუშებს, რომ მათ მხარი დაუჭირონ მუშათა სანატარულ რაზმს, როგორც ერთხელ უწოდა მუშათა კლასს, კლარა ცეტკინმა და ამრიგად ხელი შეუწყონ კაპიტალის ციხეებში მოქცეულ რევოლუციონერებს მტერთან ბრძოლაში“.

მ ქ ვ ს ი ა თ ა ს ი

(პოლიტიკურ პატიმრების მდგომარეობა პოლონეთში)

პოლონეთის ციხეებში მოქცეულ პოლიტ-პატიმრების მდგომარეობა ალბათ კიდევ დიდხანს იქნება საერთაშორისო პროლეტარიატის ყურადღების ცენტრში. იმ საშინელი რეპრესიულ ზომებს, წამებებს, რომელსაც ადგილი აქვს პილსუდსკის სამფლობელოში, არა ერთხელ გამოუწვევია, საერთაშორისო პროლეტარიატის ზიზღი და სატიკი პროტესტები. საერთაშორისო ინტელიგენციის წარმომადგენლები, რომელთათვის ძვირფასია მუშათა კლასის განთავისუფლების იდეა კაპიტალის ბრძკალებისაგან არა ერთხელ აუღელვებია იმ საზიზღარ ფაქტებს-რომლებსაც თითქმის ყოველ საათობით ადგილი აქვს პოლონეთის პანების რესპუბლიკაში. მხოლოდ ამ პროტესტებს უნდა მიეწეროს ის გარემოება, რომ სეიმმა გამოჰყო სპეციალური კომისია, რომელსაც საფუძვლიანად უნდა შეესწავლა ციხეებში გამეფებული რეჟიმი და საერთოდ პოლიტიკურ პატიმრების მდგომარეობა.

მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნულ კომისიას ჰქონდა საიდუმლო დავალება, რათა მიეჩქმალა სინამდვილე პოლონეთის ციხეებში არსებულ საშინელი რეჟიმის შედეგების შესახებ, ის იმდენად მოუთმენელი და შემადრწმუნებელი აღმოჩნდა, რომ პირობები რომლებშიც გმინავენ პოლონეთის პოლიტიკური პატიმრები, ითხოვენ ძირეულად შეცვლას.

გამოკვლევის შედეგების გარშემო სეიმში გამართულმა დისკუსიამ ნიღაბი ახადა პოლონეთის „დემოკრატიულ“ მთავრობის საქმიანობას და სიმართლის შექით მოიფინა სახელმწიფოს ყველა მიუვალ ბნელი კონჭულეპი. სამუდამოთ რიდე აეხადა ამ „დემოკრატიულ“ რესპუბლიკის მე-

სვეურთა „სამართლიანობას“. პროვაკაცია, წამება, ცემატყეპა, სიმშილობა, რომელიც ძალიან ხშირად გრძელდება მთელი 10 დღის განმავლობაში, წინასწარი გამოძიების დაუსრულებელი ვაკხანალია—აი რა ახასიათებს პოლონეთის ციხეებსა და იუსტიციას; ეს აღნიშნა დისკუსიამაც.

ბევრი ლამაზი სიტყვები დაიხარჯა, ბევრი დაპირება იყო, მაგრამ ყველაფერმა უშედეგოთ ჩაიარა. პილსუდსკის მიერ მოწყობილ ფაშისტურ გადატრიალების შემდეგ, მწვავედ წამოიჭრა საკითხი საერთო ამნისტიის შესახებ, რომელსაც ყველა მოთხოვნილებების წინა რიგში აყენებს პოლონეთის პროლეტარიატი.

საერთაშორისო ამნისტიის კომიტეტის ჩამოკალიბებამ, პროტესტებმა, რომელიც გაისმა დედა-მიწის ყველა კუთხიდან აიძულეს პილსუდსკი წასულიყო ცოტაოდენი დათმობის გზით.

პირველად ცდილობდნენ, რაც შეიძლებოდა შეემცი რებიანთ რიცხვი პოლიტ-პატიმრებისა, რომელიც რემედასის ცნობის თანახმად ექვს ათასამდე აღწევდა. იუსტიციის სამინისტრო არ ცნობილობდა ამ რიცხვს, მისი მტკიცებით ის 2000 არ აღემატებოდა, მაგრამ საერთო მღელვარებს შემდეგ ის იძულებული იყო დაედასტურებინა 4000.

სწორედ ამავე დროს ამნისტიის საერთაშორისო კომიტეტმა მინისტრ მაკოვსკის დაუმტკიცა, რომ 6000 ეს არის მინიმალური რაოდენობა. ამ კომიტეტმა გახსნა სამინისტროს პოლიტიკა და დაამტკიცა, რომ ის „ვერ ჰხედავს“ კიდევ რამდენიმე ათას პოლიტ-პატიმარს. თურმე მთელი რიგი მუხლები არ ეკუთვნიათ პოლიტიკურ

დანაშაულთა კატეგორიას. მათ ეკუთვნის მხოლოდ: გაფიცებში მონაწილეობა, ხელისუფლების წინააღმდეგ ძალადობის გამოჩენა, აგრარულ მოძრაობაში მონაწილეობა და სხვ. თუ მხედველობაში მივიღებთ, რომ ბელორუსიაში არიან 50 პროც. სწორეთ ასეთი ხასიათის „დამნაშავენი“ და თვით პოლონეთში კი 30 პროც.—მაშინ ჩვენთვის ნათელი გახდება, თუ საიდან აქვს იუსტიციის, სამინისტროს აღებული ეს ცნობა. აქედან ცხადია პოლიტპატიმრების რაოდენობა უდაოთ აღემატება 6000, განსაკუთრებით ფაშისტური გადატრიალების ერთი წლის შემდეგ. ბელორუსიის გრომოდის დარბევის, დამოუკიდებელ ვლახთა პარტიისა და სხვა ორგანიზაციების დარბევს შემდეგ.

იმ მიზნით, რომ მთავრობას თვალი აეხა საზოგადოებისათვის და „სისრულეში მოეყვანა“ დანაპირები ციხიდან გაანთავისუფლეს, მხოლოდ ის პატიმრები, რომლებსაც რამდენიმე კვირა დარჩენოდათ სასჯელის მოხდამდე და ავადმყოფები, რომლებიც უკვე სიკვდილს დღედღეზე მოელოდნენ. ასეთები იყვნენ: ამხ. შოლცი, შაპირო ბორტნოვსკი და სხვ.

„წითელი დახმარება“ პოლონეთში იღვენება, ის გამოცხადებულია სახელმწიფოს მოწინააღმდეგე ორგანი-

ზაციით, მისი წევრობისათვის დამნაშავენი ისჯებიან, ისე როგორც კომ. პარტიის წევრობისათვის. იყო შემთხვევები, პატიმრებისადმი გაწეული დახმარებისათვის, მათთვის საქმელის გადამგზავნი ამხანაგები რამდენიმე წლით იტანჯებოდნენ ციხეებში.

მიუხედავად ყოველივე ამისა, მიუხედავად მთელს მხარეში გავრცელებული ტერორისტული აქტებისა, პოლონეთის პროლეტარიატი არ იფიწყებს ციხის საკნებში მოქცეულ ძმებს, და ის მტკიცე ნაბიჯით სდგას თავის კლასის სადარაჯოზე, ის მზად არის ყოველმხრივი დახმარება აღმოუჩინოს კაპიტალის კლანჭებში ჩავარდნილ ამხანაგებს.

ინგლისის სამთამადნო მუშების გაფიცების დროს პოლიტ. პატიმრებმა უარი განაცხადეს, რემედისისაგან ორკვირეული ულუფის მიღებაზე და ის გადარიცხეს გაფიცულ მუშების სასარგებლოთ.

პოლონეთის ციხეებში მოქცეული 6000 პატიმარი ეს არის მომავლის მტკიცე იმედი, ავანგარდი პოლონეთის პროლეტარიატისა და სოციალიზმის მშენებელი უძლიერესი ძალა. შეუძლებელია მათი დატოვება პოლონეთის რეაქციის კლანჭებში.

ბლოზოცკი.

კაპიტალის ციხეებში

დღეა-მიწის ყოველ კუთხეში, დასავლეთის „კულტურულ“ ქვეყნებში, სადაც მძვინვარებს თეთრი ტერორის საშინელება კოლონიალურსა და ნახევრად კოლონიალურ ქვეყნების ციხის ბნელ დილეგებში სხედან ათასობით ხალხის განთავისუფლებისათვის თავდადებული გმირები.

ჩვენ აქ მოგვყავს მოკლე ცნობები, კაპიტალისტურ ქვეყნებში, საპატიმროს ოთხ-კედელთა შორის მოქცეულ ამხანაგების შესახებ:

გერმანია. აქ პოლიტიკურსა და სისხლის სამართლის დამნაშავეებს გარჩევა არ ეძლევა. მძიმე ავადმყოფებს აკრძალული აქვთ მიმართონ საექიმო დახმარებებს. ავადმყოფი პატიმრები ამხ. გაგემისტერი და გრეინერი სიმუღიანტებთან გამოაცხადა ციხის ექიმმა, ამის შემდეგ სასჯელის მოსახდელად ისინი ცალკე საკანში მოათავსეს. ეს „სიმუღიანტები“ საექიმო დახმარების გარეშე დაიხოცნენ. ციხე—ნეიმაუნსტერში, არხეინად გრძნობს თავს მკვლელი—ფაშისტი ბრანდი. აქ პოლიტიკურ პატიმარს ამუშავენ მთელი 10 საათის განმავლობაში კერძო დაკვეთების შესასრულებლად, რისთვისაც ისინი არავითარ გასამრჯელოს არ იღებენ.

ავსტრია. ვენის საპატიმროში, ივლისის დღეებში მომხდარ აჯანყების მონაწილე ტყვეები ყოველ დღე სისტემატიურად განიცდიან საშინელ წამებას.

„სანიმუშო პოლიცია მთელს სამყაროში“ ასე უწოდებენ თავიანთ თავს ამ ქვეყნის პოლიციის ნაძირალები, მიუხედავად ამისა ისინი ყოველდღე სჩადიან ათასგვარ საზიზღროებას. გინება, ლანძღვა, ცემა-ტყეპა, წამება, როგორც მამაკაცების, ისე დედაკაცების მიმართ ყოველდღიურ მოვლენად არის გადაქცეული. პატიმრები ამ

მხეცობას შიმშილით შეებრძოლნენ. ადმინისტრაციამ ბნელი საკნებითა და ცემა-წამებით უზასუხა.

ინგლისი. საპატიმრო პენტონვილი. ექვსი თვის ვადით დაპატიმრებულმა კომუნისტმა დინმა თავის თავზე გადაიტანა საშინელი მხეცური წამებები. მთელი თვის განმავლობაში მას მხოლოდ პურსა და წყალს აძლევდნენ. ის იწვა ცარიელ იატაკზე.

საფრანგეთი. შვეიცარიის „წითელმა დახმარებამ“ მიიღო წერილი შვეიცარიელ მუშისაგან, რომელიც დაპატიმრებულია პარიზში საკოხა და ვანცეტის მოკვლის გამო საპროტესტოდ გამართულ დემონსტრაციის დროს.

ამ წერილში შემდეგს ვკითხულობთ:

„ჩვენი საკანი გამთყოფილი იყო, ჩვენ სრულიად განცალკავებით ვიყავით, სხვებთან არა გვქონია არავითარი კავშირი, მიუხედავად ამისა ჩვენს განყოფილებაში იჭრებოდა საშინელი ღრიალი პატიმართა. პატიმრებს სცემდნენ ხელებით და სთელავდნენ ფეხებით.

ერთ-ერთ ახლად გადმოყვანილ პატიმარს დაუსახიჩრეს მთელი სახე და ენა მოსჭრეს. ჩვენთან იჯდა 12 კაცი, ჩვენი საკანის მოცულობა უდრის 6 მეტრს, რომელიც ჩვეულებრივად აგენტების საპირფარეშოს წარმოადგენს.

ვენგრია. სანტოსა და სხვა ამხანაგების პროცესმა აშკარა გახადა მთელი ის მხეცური საქციელი, რომელიც ახასიათებს ადმინისტრაციასა და პოლიციის ჯაშუშების მოღვაწეობას პოლიტიკურ პატიმრებისადმი. ისინი იძულებულს ხდიან პატიმრებს მთელი საათობით ცალ-ფეხზე იდგნენ, ამ დროს მათ თავზე ადგია აგენტი, რომელსაც ხელში უჭირავს შეყენებული რევოლვერი. პატიმრებს

აშიშვლებენ, სცემენ შიშველ ტანზე, ფეხების გულზე, შემრეგ დაწყლულებული ფეხებით აიძულებენ იცეკვონ და დაუსრულებლად, დაუნანებლად სტანჯავენ მათ. ასე აყენებენ საბრალმდებლო აქტებს.

იატალია. მილანში დაპატიმრეს მუშა ბეტი და მელეგა, რომლებიც გადაიყვანეს საპატიმრო ბრეტიაში. ბეტი სასკვდილოდ სცემეს, მთელი ტანი ასისხლიანებული ჰქონდა მას, ხელი ჩააყოფინეს ადრულბულ წყალში, შიშველი ტანი დაუჩხვლიტეს ნემსებით. ბოლოს კი ორივე მუშები უგზო-უკვლოდ გაჰქრენ. პანრი ბარბიუსმა ივლისში მიიღო წერილი პოლიტიკურ პატიმრებისაგან, რომელშიაც მოყვანილია მთელი რიგი საშინელი მდგომარეობა პოლიტ-პატიმრებისა. ამ ციხეში პატიმრებს ხელებით მაღლა ჰკიდებენ, სცემენ, იარებზე მარილს აყრიან, თმას აგლეჯენ და სხვადასხვა.

ბულგარეთი. პოლიტიკურ პატიმრებს გაცილებით უარესედ ეპყრობიან ვინემ სისხლის სამართლის დამნაშავეებს. სცემენ, აძლევენ უფარგის საქმელს, პატარა კარცერებში ყრიან რამდენიმეს ერთად, სადაც შეუძლებელია დადგომაც კი. ამავე დროს ამ საკნებში საშინელი უსუფთაობაა, მკბენარებით სავსეა და მუდამ სდგას დახშული ჰაერი. ხასკოვის საპატიმროში ყოველ საკანში ზის 20 კაცი. ყოველ 2 თვეში მხოლოდ ერთხელ ეძლევათ მშობლებს პატიმრის ნახვის უფლება. პლევნოში ციხის ზოგიერთი მოსამსახურეები, პატიმრებისადმი განსაკუთრებული „ჰუმანიურობით“ მოპყრობისათვის სამსახურიდან დაითხოვეს. თუ რამდენად ჰუმანიურობა ადმინისტრაციის წარმომადგენლების მოპყრობა პატიმრებისადმი სჩანს იმ მაგალითიდან, რომ ახლო წარსულში მათ მიერ მოკლული იქნა ერთ-ერთი პატიმარი ე. წ. „გაქცევის ცდის დროს“.

რუმინეთი. „გაქცევის ცდის“ მომიზეზებით პატიმრების ხოცვა ჩვეულებრივ მოვლენად არის გადაქცეული. პატიმრები საშინელ ანტისანიტარულ პირობებში იმყოფებიან, ამავე დროს ეძლევათ მეტად უსუფთაო საჭმელი. ის მცირეოდენი თანხა *) რომელიც გადადებულია პატიმ-

*) თითო პატიმარზე 10 ლეი დღეში, ეს მაშინ როცა 1 გირ მაისის პური 12 ლეის ფასობს.

რედ.

რის ყოველდღიური საკმელისათვის, სადღაც ჰქრება ადმინისტრაციის ხელში, ცხადია მას, ითვისებენ ეს უკანასკნელნი. პატიმრები სრულიად უსასყიდლოდ მუშაობენ საპატიმროს კომენდატების მამულებში. საკმელისა და ტანისამოსის მიღება მშობლებისაგან აკრძალული აქვთ პატიმრებს.

1927 წ. 1-ლ ნახევრის განმავლობაში მთელს რუმინეთში ჩატარებული იყო 14 შიმშილობა, რომელშიაც მონაწილეობდა 228 პატიმარი, აღნიშნულმა პატიმრებმა საერთო ჯამის მიხედვით იშიმშილეს სულ 1737 დღის განმავლობაში.

საბერძნეთი. სალონიკის ციხეში გასულ წლის ივლისში მოეწყო პატიმართა უდიდესი დემონსტრაცია. „მოგვეცი პური“, — გაჰკიოდნენ დემონსტრანტები. რამდენიმე დღის განმავლობაში სრულიად არაფერი მიუციათ მათთვის. ამ დემონსტრაციის შედეგათ პატიმრებმა მიიღეს მხოლოდ ის. რომ 250 დრახმა დაურიგეს 120 კაცს (1 კგ პური ღირს 8 დრახმა).

სამხრეთ-სლავია, ვუიოვიჩი აწამეს ბელგრადის ციხეში. მან უკვე სამი უდიდესი შიმშილობა ჩაატარა. ამ ციხეში, ერთ პატარა განყოფილებაში 150 კაცი ჩააგდეს, სადგომი იმდენად ვიწრო და პატარა იყო, რომ შეუძლებელი იყო არამც თუ დაწოლა და მოსვენება დადგომაც კი. აქ ხშირია „თვითმკვლელობები“. ხშირად პატიმრები „უგზო-უკვლოდ“ იკარგებიან. მთელი ხროვა ჟანდარმებისა ძალით აუპატიურებენ ქალებს.

პოლონეთი. ციხეებში გამეფებული საშინელი რეჟიმით ის არ ჩამოუვარდება არც ერთ დასავლეთის „კულტურულ“ ქვეყნების ციხის რეჟიმს.

გასული წლის პირველ ნახევრის განმავლობაში აქ ჩატარებული იყო სულ 8 შიმშილობა, რომელშიაც მონაწილეობა მიიღო 285 კაცმა, სიმშილობის საერთო ჯამი უდრიდა 1341 დღეს *).

ფრ. რიხტერი.

*) ამხ. ფრ. რიხტერის წერილი შეიძლება ადგილებმა გამოიყენონ „საზამთრო კამპანიის“ ჩატარების დროს აგიტაციის მიზნით.

რედ.

ჩამოდასი არის ერთად-ერთი ორგანიზაცია, რომელიც იურიდიულ და მატერიალურ დახმარებას უწევს თითოეულ ტაროურს მსხვერპლთ — კაპიტალის გნელ-ჯურღმულაგში მოგზავნილ რევოლუციონერებს!

რეპუბლიკის მიმოხილვა

შ ვ ე ი ც ა რ ი ა

ყველა ქვეყნის დევნილთა თავშესაფარს და რძის შოკოლადის ქვეყანაში, არსებობდა ე. წ. შედარებითი თავისუფლება, ეხლა კი ეს მდგომარეობა საგრძნობლად შეცვლია, აქაც შემოანათა ფაშიზმის გამანადგურებელმა „მხემ“. იტალიაში საბჭოთა კავშირის სრულ-უფლებიან წარმომადგენლის ვოროვისკის*) მკვლეელი კონდრადი ბერნის სასამართლომ გაამართლა.

ვ ე ნ გ რ ი ა

ვენგრიის საბჭოთა რესპუბლიკის 11 სახალხო კომისართა საქმის გამო გამართული პროცესი არა ნაკლები ყურადღების ღირსია. ხორტის სასამართლო ასამართლე. ბდა საბჭოთა მთავრობას. ეს უდიდესი პროცესი გაგრძელდა 1920 წ. ივლისიდან დეკემბრის დამლევამდე.

საქმის გარჩევა სწარმოებდა ორი კვირის განმავლობაში. 4 სახალხო კომისარი: ბოკანს, ვანტუშს, აგოშტონის და გაუბრის მიუსაჯეს დახვრეტა—ხოლო დანარჩენებს კი საუკუნო კატორღა. მიუხედავად ამისა განაჩენი სისრულეში არ მოუყვანიათ. საბჭოთა კავშირის მთავრობამ ვენგრიის მთავრობას ეს ამხანაგები გადაუცვალა ვენგრიის არისტოკრატ-აფიცრებზე.

მეორე პროცესი იყო მათიას რაკოშის, ზოლტან ვეინბერგის და სხ. ამხანაგების გასამართლების პროცესი. ამ პროცესმა მიიპყრო მთელი ქვეყნის ყურადღება. საერთაშორისო საპროტესტო კომპანიების ჩატარებით შესაძლებელი გახდა, ამ მუშათა კლასის თავდადებულ გმირების სიცოცხლის შენარჩუნება. ხორტის სასამართლოების მიერ განხრახული სიკვდილით დასჯა შეცვლილ იქნა მხოლოდ 8 1/2 წ. კატორღით.

პ ო ლ ო ნ ე თ ი

ყველაზე ძლიერი პროცესი უკანასკნელ ხანებში პოლონეთში მოეწყო, სეიმის წევრის და მუშათა კლასის პოპულიარული ბელადის ამხ. სტანისლავ ლანცუცკის საქმის გიმო. პოლონეთის კლასიურმა სასამართლომ საბრალდებლო სკამზე დასვა პარლამენტის წევრი ამხ. ლანცუცკი იმ სიტყვის გამო, რომელიც მან წარმოსთქვა 1923 წ. ნოემბრის 11, პერემიშლში რკინის გზელთა კავშირში. ხელისუფლებამ სახელმწიფო „ლალატად“ ჩასთვალა ლანცუცკის მიერ წარმოსთქმული სიტყვა. მიუხედავად მთავრობის ყურმოჭრილი ლაქიებისა და კლასიურ იუტიციის „ნაფიც“ ვეჭილთა განგაშისა ლანცუცკი გამართლებული იქნა. ამ გამართლების შემდეგ ლანცუცკის წაუყენეს სამი ახალი ბრალდება, რომლის

*) ამხ. ვოროვისკი მოკლეს 1923 წ.

გამო მას მიუსაჯეს რამდენიმე წლის განმავლობაში ციხეში დაპატიმრება.

გ უ ლ გ ა რ ე თ ი

სწარმოებდა კომუნისტური პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის წევრების კოლაროვის, დიმიტრიევის, ლუკანოვის და კაბაქიევის გასამართლების პროცესი. მათ ბრალს სდებდნენ 1923 წ. შეიარაღებულ გამოსვლების მოწყობის ცდაში. პროცესი სწარმოებდა 1924 წ. კაბაქიევისა და პენევის მიუსაჯეს 12 წ. კატორღა, ხოლო დანარჩენებს კი საუკუნო დაპატიმრება.

საერთაშორისო მუშათა კლასის მიერ მოწყობილი საპროტესტო დემონსტრაციების წყალობით ხელისუფლება იძულებული გახდა 2 1/2 წ. შემდეგ გამოეცხადებინა მოულოდნელი ამნისტია.

1925 წ. ქ. შუჟენში სწარმოებდა 412 გლეხის გასამართლების უდიდესი პროცესი. ამ საქმის გამო გამოწვეული იყო 500 მოწმე. გლეხებს ბრალს სდებდნენ შეთქმულებაში. ამ პროცესს შედეგად მოყვა მასიური დახვრეტები და სანგრძლივი საკატორღო მუშაობა.

რ უ მ ი ნ ე თ ი

რუმინეთის ჯარისკაცების მიერ ამოუღებელი იქნა 10000 გლეხი; შემდეგ მოეწყო 1924 წ. სექტემბრის აჯანყებაში მონაწილე 500 გლეხის გასამართლების პროცესი. „500“ პროცესის დაწყებამდე ბევრი ბრალდებულები დაიხოცნენ „დაკითხვისა და ძიების“ დროს ცემა-წამებისასაგან. ეს პროცესი სწარმოებდა რამდენიმე კვირის განმავლობაში, 1926 წ. შემოდგომაზე კიშინოვის 85 გლეხს მიესაჯა ასეული წელი საკატორღო მუშაობისა. ყველამ იცის ალბათ სტეფანოვის პროცესი, რომელსაც ხელისუფლება სხვა და სხვა „მოსაზრებათა“ გამო სხვა დროისათვის სდებს. მის განთავისუფლების სასარგებლოდ დაწყებული საერთაშორისო კამპანია ისევ გრძელდება.

ს ა მ ხ რ ე თ ს ლ ა ვ ი ა.

1921 წ. სწარმოებდა ამხ. ფილიპ ფილიპოვიჩისა და 52 სხვა ამხ. პროცესი. აღნიშნულ ამხ. ბრალს სდებდნენ მეფის მოკვლის განხრახვაში და სახელმწიფოს ლალატში. ბრალდებულებს მიესაჯა 6 თვიდან 20 წლამდე კატორღა. იმავე წელს სწარმოებდა ამხ. ალი აღჩისა და 4 სხვა ამხანაგების პროცესი, რომელთაც ბრალი ედებოდათ მინისტრ ბოშკოვიჩის მკვლელობაში. 1 მათგანი სიკვდილით დასაჯეს დანარჩენებს კი მიუსაჯეს თითოეულს 15 წ. კატორღა.

ა მ მ რ ი კ ა

სხვა დანარჩენი რევოლუციონერების „ჭკუის სასწავლად“ აპერიკის მუშათა კლასის უხუცეს ბელადს ამხ. ვეგენი დებს, მიუსაჯეს 10 წ. ციხეში დაპატიმრება, უკა-

ნასკნელი უკვე გარდაიცვალა. ამხ. დებსი იყო უდიდესი მოწინააღმდეგე ომისა და კაცობრიობის უაზრო სისხლის ღვრის. ამერიკის დოლარებით მოსყიდული კლასიური იუსტიცია, თავიდან იშორებს ასეთ თავდადებულ ამხანაგებს, რათა უზრუნველყოს მსოფლიო მტაცებელთა ქვეყანა, ბურჟუაზიული ამერიკა.

ომის შემდეგ შემუშავებული იქნა „დამნაშავე სინდიკალიზმისა და ანარქიზმის საწინააღმდეგო“ კანონი. ამ კანონის ძალით ეწყობა მასიური პროცესები. უდიდესი პროცესი მოეწყო ებლა-ხან გადაცვლილ რუტბერგის საქმის გამო. ამხ. ბენი გიტლოვს, დუიმი ლარკინს და ვინიცკის მიესაჯა 5—10 წ. ციხეში დაპატიმრება. 1922 წ. მიჩიგანში მოწყობილ კომუნისტურ კონფერენციის

წევრთა გასამართლება, 1926 წ. თებერვლის 2. მოეწყო პოლიციელთა მიერ ხელოვნურად შეხანხლული პროცესი ზიგლერის ოლქის მოქალაქეთა საქმის გამო. 13 ბრალდებულთაგან 8 მიესაჯა 1-დან 14 წ. კატორღა.

ყველაზე უდიდესი პროცესი მთელს მსოფლიოში ამ 10 წ. განმავლობაში იყო საკოსა და ვანცეტის პროცესი.

კო რ მ ი ა.

1927 წ. სექტემბრის 13 დაიწყო კორეელ 99 კომუნისტის გასამართლება სულეში. აღნიშნულ ბრალდებულთა დაპატიმრების შემდეგ უკვე ორი წელი გავიდა და მხოლოდ უკანასკნელ ხანებში დაიწყო მათი საქმეების მოსმენა.

გახსოვდეთ კაპიტალის სიხეაჩუი მოქცეული პოლიტ-პატიმრები

ამხ. ვანო სტურუას გამოწვევით კაპიტალისტურ ქვეყნების ციხეებში მოქცეულ პოლიტ-პატიმრების სასარგებლოდ შემომაქვს 5 მანეთი და ამავე მიზნით ვიწვევ შემდეგ მხანაგებს: 1. მრავიანს, 2. ვასაკ პოლოხიანს, 3. ტაგიევს, 4. კარინს და 5. სოკოლოვსკის.

ალ. გ. შავერდოვი.

ამხ. ს. თოდრიას გამოწვევით უცხოეთის პოლიტიკური პატიმრების სასარგებლოდ შემომაქვს 5 მანეთი და ვიწვევ შემდეგ ამხ. 1. ჰამაიაკ ნაზარეტიანს, 2. აშოტ ხუშარიანს, 3. სტ. ვარდანიანს, 4. არამ მირზაბეკიანს, 5. მოსე კვარაცხელიას, 6. გერასიმე მარქაროვს, 7. ვალერიან გოგიბერიძეს და 8. ვასო კილოხანიძეს.

ანდრო დოლიძე.

ამხ. ალ. ქოიავას გამოწვევით რემედასის სასარგებლოდ შემომაქვს 5 მანეთი და ამავე მიზნით ვიწვევ შემდეგ მხანაგებს აქარისტანიდან: 1. მოედინ სურმანიძეს, 2. სელმან ლორთქიფანიძეს, 3. ამბერგ კეკელიას, 4. ვასო ტორჩინავას, 5. ნესტორ კუნჭულიას, 6. აბრამოვს, 7. იონა ფირცხალავას, 8. დუმბაძეს (გაზ. „ფუხარას“ რედაქტორი), 9. შუქრი ფარმანიძეს, 10. იოსებ ბრეგვაძეს,

11. დ. ქუთათელაძეს, 12. სერგო ჭინჭარაძეს და 13. კვირსანიძეს (ახ. ლ. კ. კ.).

ჭიჭიკო იმედაძე.

ამხ. მიხა ჩოდრიშვილის გამოწვევით შემომაქვს 5. მრემედასის სასარგებლოდ და ვიწვევ შემდეგ ამხ.: 1. შურა დუდუჩავას, 2. კოლია მახარაძეს, 3. ერმალოზ ბედიას, 4. ერვანდ ასრიბეკოვს და 5. დიმიტრი ბუდღევს.

კიტა მეგრელიძე

ამხ. ვანო სტურუას გამოწვევით კაპიტალის პატიმრების სასარგებლოდ შემომაქვს 5 მან. და ვიწვევ ჩემის მხრით შემდეგ ამხ.: 1. ნიკოლოზ კალატოზოვს, 2. აშოტ სააკიანს და 3. სტიოპა სტეპანიანს.

საშა ჯაფარიძე.

ამხ. ვანო სტურუას გამოწვევით რემედასის სასარგებლოდ ჩემის მხრიდან შემომაქვს 5 მანეთი და ვიწვევ შემდეგ ამხ. 1. ალექსანდრე ცხოვრებაშვილს, 2. ლენტო გოგოლაძეს, 3. თედო კორსაველს, 4. ივანე მხეიძეს, 5. გიორგი კალმახელიძეს, 6. ბუზრუკიძეს, 7. კაპანაძეს, 8. აბრამაშვილს, 9. გალუსტოვს, 10. ბოკერიას, 11. პაქსაშვილს და 12. გურგენიძეს.

ვასო ქურდაძე.

გამომცემელი: რემედასის სამ. ც. კ.

რედაქტორი: სარედაქციო კოლეგია.

რედაქციის აზარი:

დაბეჯითებით ვსთხოვთ რედაქციის საოლქო, სამაზრო, სარაიონო და სათემო კომიტეტებს, აკრეფენ ყველა უჯრედებს იეოლიონ კორესპონდენტები, რომლებიც მოგუაწვდიან წერილებს ადგილობრივ ცხოვრებიდან.

ამასთანავე ერთად სასურველია გადმოგსაუნილი იქნეს რედაქციის ყველაზე აქტიურ წევრების ფოტოგრაფიული სურათები და მოკლე შენიშვნები მათი მოღვაწეობის შესახებ რედაქციის ორგანიზაციაში.

ქურონალ რედაქციის რედაქცია სიამოვნებით მოათავსებს ასეთ ამხანაგების სურათებს და წერილებს. წერილი დაწერილი უნდა იქონს ცალ გვერდზე სუფთად და გარკვევით.

ჟურ. „რედაქციის“ რედაქცია.

გ ა ლ ა ნ ს ი

რედაქციის საქარტველოს ცენტრ. კომიტეტის გამოცემალოგისა
1928 წ. პირველ იანვრისათვის.

აქტივი

პასივი

1. სალარო	267	41	1. ძირითადი ფონდი	2702	01
2. მიმდინარე ანგ-ში	1000	00	2. რეგულ. საქ. ც. კომ.	559	30
3. რემ. საქ. სამაზრო კომ.	1528	95	3. ხელის მომწ. გამომცემ.	37	10
4. ლიტერატურა	700	76	4. ლიტერატურის გაყიდვის ანგ-ში	243	45
5. დამზადება	32	00			
6. ხარჯები	12	74			
	3541	86		3541	86

რედაქციის საქ. ც. კ. პას./მგ. მდივანი ალ. ქოივა.

ბუჰალტერი: ვლ. აბზიანიძე.

რემედას-ის საქ. ცენტ. კომიტეტის გამომცემლობა

თბილისი ლენინის ქ. № 29, ტელეფონი 9-78.

მიიღება ხელის მოწერა ჟურნალ
რემედას-ის

1928 წ. განმავლობაში გა-

მოცემული იქნება

12 ნომერი

ჟურნალ „რემედას“-ი რემედასის საქ. ცენტ. კომიტ. უზველთვიური

მასიური ორგანოა

(გამოცემის წელი მეხუთე)

ჟურნალ „რემედას“-ი უმთავრეს ყურადღებას აქცევს კაპიტალისტურ ქვეყნების ციხე-ებში მოქცეულ პოლიტ-პატიმარების ყოფა-ცხოვრებას, თეთრი ტერორისა და კლასიური იუსტიციის აღვირაზსნილობას, მშრომელთა ფართე მასების ინტერნაციონალურად აღზრდას, როგორც საბჭოთა კავშირის ორგ. ისე უცხოეთის სექციებისა და ძმური ორგანიზაციების მოღვაწეობას, ჟურნალში აგრეთვე საკმაო ადგილი ეთმობა ლიტერატურასაც.

ხელის მოწერის პირობები:

ერთი წლით — 2 მან. 50 კ.

სამი თვით — 70 კ.

ექვსი თვით — 1 მან. 30 კ.

ერთი თვით — 25 კ.

დაკვეთის ნიმუში

რემედასის გამომცემლობა

თბილისი, ლენინის ქუჩა № 29

გიგზავნით რა ამასთანავე სრულ თანხას ხელის მოწერისას გთხოვთ ჩარიცხოთ

ორგანიზაცია (უჯრელი) ჟურნალ „რემედას“-ის ხელის მომწერლად წლით

თვით, ქვემო აღნიშნულ მისამართით:

1. საფოსტო განყოფილება ქალაქი, სოფელი

2. ვის

3. დრო: 1928 წ. 1-ლ 1928 წ. 1-ლ

4. რაოდენობა

ხელმოწერა

(დაკვეთა შეიძლება ფოსტითაც)

ყოველი შეგნებული მუშა, გლეხი, კომკავშირელი, მშრომელი ქალი და საბჭოთა მოქალაქე უნდა გახდეს ჟურნალ „რემედას“-ის ხელის მომწერი.

ჟურნალ „რემედას“-ის ხელის მოწერის ჩატარება ერთ-ერთი პრაქტიკული ამოცანაა რემედასის ორგანიზაციებისა და უჯრედებისათვის.

ყოველი თვის დასაწყისში გამორკვეული უნდა იქნეს რამდენი ხელის მომწერი ყავს ჩვენს ჟურნალს რემედასის ამა, თუ იმ უჯრედში, ან ორგანიზაციაში. აცნობეთ რემედასის საქ. ცენტრ. კომიტეტის გამომცემლობას, როგორ ვრცელდება ჟურნალ რემედასი.